

Väestö ja työmarkkinat

Käsitteitä ja kysymyksiä

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

työmarkkinat
työttömyys
työvoima

KOLOFONI

Huomioita väliaikaisista ja ikuisista
sommitelmistä – mistä teokset ovat peräisin?
Kirjoituksia Kandinäyttelyn teosten vaiheista
ja työskentelyn menetelmistä

Observations on transitory and everlasting
assemblages – where do artworks come from?
Writings on the working methods and stages
of the Bachelor's exhibition

Päätoimittaja/Editor in chief

Eino Viitamies

Toimittajat/Editors

Erika Ryppeiva

Telma Pietiäinen

Oula Haapala

Graafinen suunnittelu ja taitto/

Graphic design, layout

Justus Arvelin

Emma Tahvanainen

Julkaisija/Publisher

Taideyliopiston Kuvataideakatemia

© Taideyliopisto ja kirjoittajat/

University of the Arts and writers

Paino/Print

Painotalo Trinket Oy, painettu ja nidottu syyskuussa 2025

Papereille Print Speed Offset 90 g/m²

ja kirkaslaminoidulle Invercote Creato 260 g/m²

ISBN 978-952-353-500-8 (painettu/printed)

ISBN 978-952-353-501-5 (pdf)

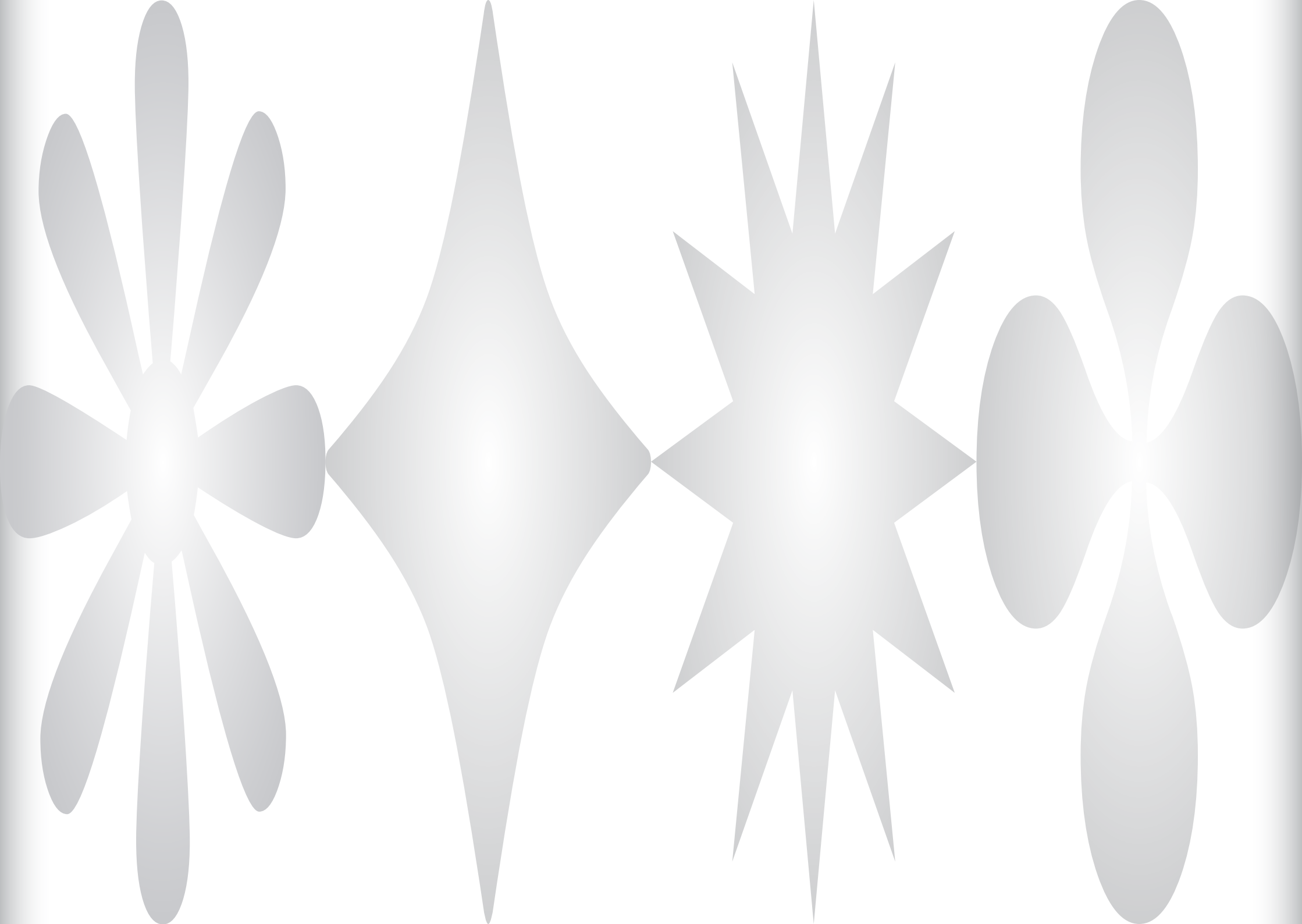
Tämä kirja on luettavissa avoimena julkaisuna
Taideyliopiston sähköisessä julkaisuarkistossa.
<https://taju.uniarts.fi>

Suunnittelijoiden huomautus

Tässä julkaisussa käytetyt muodot merkitsevät kunkin
taiteilijan opetusaluetta. ollen kuvanveisto,
 osoittaen tila-aikataidetta, puolestaan
taidegrafiikkaa ja maalaustaidetta.

SISÄLLYSLUETTELO

8	Riikka Haapalainen	Sanoissa, paikoissa ja ajallisuuksissa – sommitelmia taiteelliseksi prosesseiksi	
18	Veera Vartiainen	Runo	Eeva-Liisa Anttila
22	Oula Haapala	Ja, sekä, tai	Cecile Ebbe Belinskij
24	Telma Pietiäinen	Heinällä kuorutettu kypärä ja muita pieniä eleitä	Sofie Carlson
30	Oula Haapala	Viemärin sävel	Vita Edvards
33	Veera Vartiainen	Ihmisen jättämistä jäljistä, tarinankerronnasta kuvin	Helena Grönroos
35	Ella Hako	Maalaukseen ripoteltuna	Eero Kalervo
37	Mikael Palmu	Nahanluonti	Anetta Lukjanova
39	Telma Pietiäinen	Puhkaista voi	Sandra Lola Dada
41	Iines Lahti	Vaikka vain vihellys	Perttu Mäkelä
43	Erika Ryppieva	Jälki havittelee järjettömyyksiä – leikki ei lopu koskaan	Daniel Niittymäki
46	Iines Lahti	Samaan aikaan vapaita ja vapaudettomia	Oskar Partanen
50	Oula Haapala	Kasautumisia	Aino Peltola
52	Iines Lahti	”Me eletään valtavrassa.”	Jaakko Pennanen
54	Eino Viitamies	Ajatuksia ironiasta ja vilpittömyydestä	Ilmari Pylvänäinen
57	Mikael Palmu	Maaginen kasa muistiinpanoja	Ella Rahkonen
59	Eino Viitamies	Veiston eri tilat	Raisa Raudas
62	Ella Hako	Taiteen paletit, pinnat ja paikat	Mahmood Salim
64	Ella Hako	Presence and attention	Fati Sarsanila
68	Erika Ryppieva	Saareen, saareen	Kati Silo
70	Eino Viitamies	Taiteen sanallistamisen vaikeudesta	Felix Siivonen
72	Mikael Palmu	Lorescape	Nóra Somos
74	Telma Pietiäinen	<i>Hallitsematon makeankitkerä ryömiä</i>	Alva Strang
77	Veera Vartiainen	Se vähän elää	Saga Suni
80	Telma Pietiäinen	Kodin kaltaisia	Vertti Turunen
83	Erika Ryppieva	Mieli todellisuuden rakennuspaikkana	Rong-Ci Zhang
88	Toimitus	Lupauksia ikuisuudesta	

Sanoissa, paikoissa ja ajallisuuksissa – sommitelmia taiteellisiksi prosesseiksi

TÄMÄN tekstikokoelman alkusommitelma on suurin piirtein seuraava: keväällä 2025 ryhmä Nykyaiteen historia ja teoria -kandidaattiohjelman opiskelijoita keskustelee Kandinäyttelyyn (12.9.–5.10.2025) valmistautuvien kuvataideopiskelijoiden kanssa heidän taiteellisista prosesseistaan. Keskustelut käydään vielä keskeneräisten taideteosten äärellä. Kunkin keskustelun pohjalta kirjoitetaan teksti.

Tekstien kirjoittamisprosessi johdatti kysymään taideteoksen synnyn alkuperiä: minkälaisissa yhteyksissä teosaie tai -aihio saa lopullisen muotonsa. Tekstit tosin käsittelevät suhteellisen vähän taiteen perinteisiä muusia, inspiraation ja innoituksen runottaria. Niiden sijaan teksteissä taiteellinen prosessi kirjoittuu esiin työnä, asioiden materiaalisena ja ruumiillisena työstönä.

Valtaosa julkaisun keskusteluista on käyty taiteilijoiden työhuoneilla. Paikkavalinta ei ole yllätys, onhan taiteen tekemisen merkityksiä luontevaa pohtia juuri työhuoneelta käsin. Työhuone paitsi tukee ja mahdollistaa, myös ohjaa taiteellisen prosessin suuntia ja kokeiluja. Työhuoneista löytyvät työvälaineet, joiden

kantama materiaallinen toimijuus antaa teoksille suuntaa. Myös muut, työhuoneille eri tavoin kulkeutuneet esineet ja asiat vaikuttavat – tarkoituksella ja tiedostamatta – teoksen muodon ja merkitysten synnyssä. Samoin koko kuvallinen maailma on läsnä taiteellisten prosessien liikkuvissa sommitelmissa. Kuten moni julkaisun kirjoittaja kuvaa, teosprosesseissa kuvat käyttävät toisia kuvia, luovat yhteyksiä ja vaikuttavat aktiivisesti toinen toistensa läpi.

Aika ajoin työhuoneiden preesens hajaantuu teksteissä muihin ajallisuuksiin. Esimerkiksi keskustelujen yksi viitepiste, seuraavana syksynä avautuva Kandinäyttely häilyy teosprosessien yllä jatkuvasti läsnä olevana, ennakoituna tulevaisuutena. Taiteellinen prosessi liikkuu myös menneissä muistoissa ja muissa kokemuksissa, joita sanat paikantavat: viime aikoina, välillä, joskus, sitten...

Sanojen paikantava luonne onkin ollut yksi tämän tekstikokoelman hankaava haaste. Kuinka tarttua sanoilla taiteen hämyisiin ja hämäriin prosesseihin, joiden keskeneräisyys usein hylkii kielellistämistä? Sanoja ja tekstejä on pyritty asettelemaan teosten, ideoiden ja prosessien väleihin. Näissä väleissä sanat toimivat taiteellisten prosessien hetkellisinä kiinnikkeinä tai ankkureina – irtautuakseen taas myöhemmin uusiin yhteyksiin ja uusiin sommitelmiin.

Huomioita väliaikaisista ja ikuisista sommitelmista – mistä teokset ovat peräisin? -tekstikokoelma tuo esiin taiteellisen prosessin moninaisuuden ja monipaikkaisuuden. Se myös osoittaa, kuinka ideat, sanat ja kuvat ovat peräisin aina muista ideoista, sanoista ja kuvista. Näissä liikkuvien ja muotoutuvien yhteyksien dynamiikoissa merkityksellistä on juuri nyt onnitella kaikkia julkaisuun vaikuttaneita toimijoita hienosta kokonaisuudesta!

Helsingissä heinäkuussa 2025

Riikka Haapalainen, nykytaiteen tutkimuksen professori ja Taiteelliseen prosessiin perehtyminen -kurssin vastuuopettaja

Veera Vartiainen tapaa taidegraafikan opiskelija Eeva-Liisa Anttilan ja kirjoittaa runon. Runo pyrkii sanoittamaan Anttilan taiteellista työskentelyä, mutta päätyy ohimennen pohtimaan muutenkin taidetta ja taidemaailmaa.

Runo

Veera Vartiainen
Eeva-Liisa Anttila

Eeva-Liisa Anttilalle on tärkeää, mitä painetaan. Siitä huolimatta, että monet painotuotteet päätyvät kierrätyskeskuksen ilmaishyllyyn eikä niiden sisältämistä teksteistä ole sen syvällisemmin kiinnostunut edes Anttila. Hän ottaa niistä, kirjoista, talteen *kuvat* ensin hän laittaa ne kuvapankkiinsa, arkistoonsa ja sitten hän käsittelee ne rasteroiden. Niin hän purkaa, murtaa kuvan, monistaa monistetta niin että kuvan kuvaus rapautuu ja kuva rakeutuu ja siitä tulee Anttilan *oma* — se ei edes ole taidekuva ennen kuin Anttila tekee siitä taidekuvan ja se tulee taidekontekstiin sieltä mistä ikinä se onkaan tullut, lääkärikirjasta, opaskirjasta, niin kuin Anttila itsekin kontekstualisoituu taideskeneen eikä johonkin muuhun vaikka tietenkä jokainen meistä kontekstualisoituu milloin minnekin, jokainen meistä on tullut kukin mistäkin.

On tietenkin myös tärkeää
miten painetaan.
Eeva-Liisa Anttila
tekee sen hitaasti
ja raskaasti,
käsien, prosessoiden
samanaikaisesti
käsillään
ja mielessään.
Hän tekee sen useimmiten
öljyvärillä
koska hän näkee sen
eron akryyliin ja uskoo,
että myös katsoja näkee sen, ja jos ei
tiedä sitä, voi sen
ainakin aavistaa.
Ja toki jos haluaa
tietää vieläkin yksityiskohtaisemmin
näistä
grafiikan menetelmistä
voi hyvin esimerkiksi
googlata: 'monotypia'.

Eeva-Liisa Anttila
voi työskennellä
kuukausikaupalla
teoksen eteen jonka kohtalo on
tuhoutua
tulla poistetuksi
eikä se sureta häntä.
Toisten suru
teosten säilymättömyydestä
huvittaa häntä.
Eihän esityskään, tai
performanssi, jää
elämään kuin vain muistoissa
ja dokumentaatiossa
— se on sen luonne.
Voi tästäkin liisteröinnistä
ottaa kuvan, voit
sitä omien tunteidesi vuoksi
säilyttää niin pitkään kuin
se tuntuu sinusta hyvältä

Ja, sekä, tai

Oula Haapala

Cecilia Ebbe Belinskij

Keskustelussa Cecilia Ebbe Belinskijn ja Oula Haapalan välillä etusijalle nousee Belinskijn teoksen tilallisuus ja ulottuvuudet sekä molempien suhde ortodoksiseen uskoon. Ikoneista huumorin poukkoileva keskustelu käydään taiteilijan työhuoneella Kuvataideakatemiaan tiloissa. Belinskijn opiskelee kuvanveiston opetusalueella.

ULOTTUVUUKSIEN pyörittely tuottaa aina hankaluuksia. Havaitsemme kolmiulotteisen maailmamme kaksiulotteisena pintana, vaikka hahmotuskyky tietenkin muodostaa jonkin tason approksimaation, epätasaisen mutta suurin piirtein oikeassa olevan esityksen, välittömän havainnon päällekkäisistä ulottuvuuksista.

Maalauksia on ajan saatossa yritetty satojen, ellei tuhansien vuosien ajan, puskea ulos raameistaan. Jo antiikin Kreikassa kerrottiin tarinoita niin taidokkaasti maalatuista verhoista, että katsoja yritti siirtää niitä pois maalauksen tieltä. Tämäntyyppisissä maalauksissa (myös antiikin ajan veistoksissa ynnä muissa taideteoksissa) oli tarkoituksena osoittaa mimeettistä, puhtaaseen jäljittelykykyyn liittyvää taitoa. Länsimaissa jonkin tason käänne tapahtui kuitenkin dadan ja muiden 1900-luvun alkuvuosikymmeninä vaikuttaneiden taidesuuntausten kohdalla, joissa maalauksen raja, siis kehys, nousi vakiintuneemmin käsittelyn kohteeksi.

Prosessissaan Cecilia Ebbe Belinskij on pohtinut ulottuvuuksien ja toisentamisen kysymyksiä. Vaikka prosessille on vaikea osoittaa mitään tiettyä lähtöpistettä, mikä on niiden kohdalla enemmän sääntö kuin poikkeus, on ortodoksisten ikonien vaikutus vahvasti läsnä.

Ikonit käsittelevät tilaa hyvin omalaatuisesti, ja niille ominaisin asia materiaalisesta maailmasta irtautumisen ohella on tilallisuus ja nimenomaan tämän (tavanomaisen) tilan puute tai muutos. Mitä tapahtuu, kun ikonin rakenneosia tuo tilaan – mitä käännteitä ja mikä näiden osien suhde on alkuperäiseen (vaikka niillä ei ole suoraa yhteyttä, sillä kumpikaan ei ole alkuperäinen eli kumpikaan ei ole kopio)?

Cecilia pitää huumorista ja humoristinen elementti nouseekin väistämättä ajatuksesta, että kaksiulotteisesta pinnasta on karannut jokin jättäen ”kotinsa” ja muistonsa taakseen. Se on irtautunut maalauksesta vierien pitkin Kuvataideakatemiaan harmaita lattiaita rakentaen itselleen uuden tilallisen todellisuuden.

Mikäli haluaa asettaa kokonaisuudelle kysymyksen, se voisi olla, miten asioiden luonne muuttuu niitä toisintettaessa siten, ettei se synnyttäisi pelkkää vertausta, vaan jonkin railon tai katkeaman – maalauksesta karanneen ja aiemmasta (tai oikeastaan toisesta) tietämättömän.

Telma Pietiäinen

Sofie Carlson

Sofie Carlson ja Telma Pietiäinen tapaavat Carlsonin työhuoneella ja keskustelevat merellä oleskelusta, materiaalien keräämisestä ja runoista. Carlson opiskelee kuvanveiston opetusalueella.

Heinäällä
kuorrutettu
kypärä
ja muita
pieniä eleitä

RACHEL CUSKIN romaanissa *Siirtymä* esiintyy henkilö, joka kertoo lähes epätodellisesta kyvystään omaksua uusia kieliä: *kuvittelen sanoista rakennettuja kaupunkeja*. Tähän romaanin toinen henkilö, näytelmäkirjailija, vastaa, että näytelmä taas on enemmänkin talo kuin kaupunki. Talo rakennetaan, ja jotta sitä voisi myöhemmin katsoa, täytyy sen sisältä kävellä ulos. Ajattelen usein kirjoittaessani näytelmäkirjailijaa kulkemassa ympäriinsä talossa, tekemässä yksityiskohtaisia huomioita sen sisälmyksistä.

Sofie Carlsonin pään yläpuolella seinällä riippuu muovinen verkko. Sellainen, jota käytetään mattojen alla estämään niiden liukumista ja joka on puoliksi täytetty niittykukilla niin tiiviisti, että se muistuttaa suunnattoman paksua ryijyä. Kukat Sofie on tuonut meren tuolta puolen kotikaupungistaan.

Tykkään kerätä materiaaleja tietämättä välttämättä vielä miksi, antaa niiden levätä ja fermentoitua työhuoneella, niin kuin Louise Bourgeoise on sanonut. On hyvä antaa materiaaleille tilaa.

Materiaalit tekevät töitä omassa tahdissaan, joillain kestää kauemmin kuin toisilla. Katselen uteliaana muovirasioita, joita pöytä on täynnä. Yhdessä niistä on pieniä hopeisina kimaltavia palleraita. Sofie kertoo palleroiden olevan neilikkaa. Sitten hän laskee kapeita, puisia, teen tai kahvin sekoittamiseen tarkoitettuja tikkuja, jotka ovat nekin hopeisia, lattialle ja liikuttelee sormellaan niiden muodostamaa pientä kekoa varovasti.

Tämä oli talvella. Huomaan vuodenaikojen vaikuttavan työskentelyyni paljon.

Nyt on maaliskuu ja kevät tulvii kaupunkiin aivan liian varhain. Sofie kaivaa hyllystään kirjan, etsii tietyn aukeaman ja pyytää minua lukemaan runon, jota hän on kääntänyt englannista ruotsiksi.

Vain-
keväisin kun maailma on mutaisan-
mehevä pieni
ontuva ilmapallomies
vislaa kaukaa ja viu

ja eetujavili rientävät
parista lasikuulien ja
kujeilujen ja on
kevät
kun maailma on lammikonlumoava

kumma
vanha ilmapallomies vislaa
kaukaa ja viu[©]

Merkitykset syntyvät materiaalien kanssakäymisestä toistensa ja ympäristönsä kanssa. Tämä tilallistumisen tapahtuma on yhteinen niin kielelle kuin kuvataiteelle. Sofie kertoo olevansa kiinnostunut siitä, kuinka kieli toimii materiaalina ja toisaalta materiaali kielenä. Hän työskentelee materiaalien kanssa niin, että teokset voidaan purkaa ja sommitella uudelleen sen mukaan, missä ja miten ne esitetään. Näin ne pysyvät jatkuvassa, hitaassa liikkeessä muutoksen keskellä.

Sofie matkustaa paljon Itämeren halki. Laivamatka, siirtymä maankamarien välillä on vähitellen alkanut tuntua tärkeältä paikalta. Kertoessaan Itämerellä matkustamisesta hän liikauttaa taas sormellaan lattialle asettuneita tikkuja. Jään katsomaan ristikkoja, jonka ne uudessa asennossaan muodostavat.

© Cummings 1923, 24–25.
Käännös kirjoittajan ja
ystävän.

I.
in Just-
spring when the world is mud-
luscious the little
lame balloonman
whistles far and wee
and eddieandbill come
running from marbles and
piracies and it's
spring
when the world is puddle-wonderful
the queer
old balloonman whistles
far and wee

Kuvio muistuttaa himmeliä, jollaista Sofie säilyttää kirjojen vieressä pahvilaatikossa. Himmeli on tehty voikukan varsista ja kun sen levittää, se on koukeroineen ja verkostoineen kuin monimutkainen kartta. Ruotsiksi tuolle uskomusten mukaan onnea tuovalle esineelle on useampi nimitys ja merkitys: *himmel* tarkoittaa taivasta, *oro* huolta tai levottomuutta.

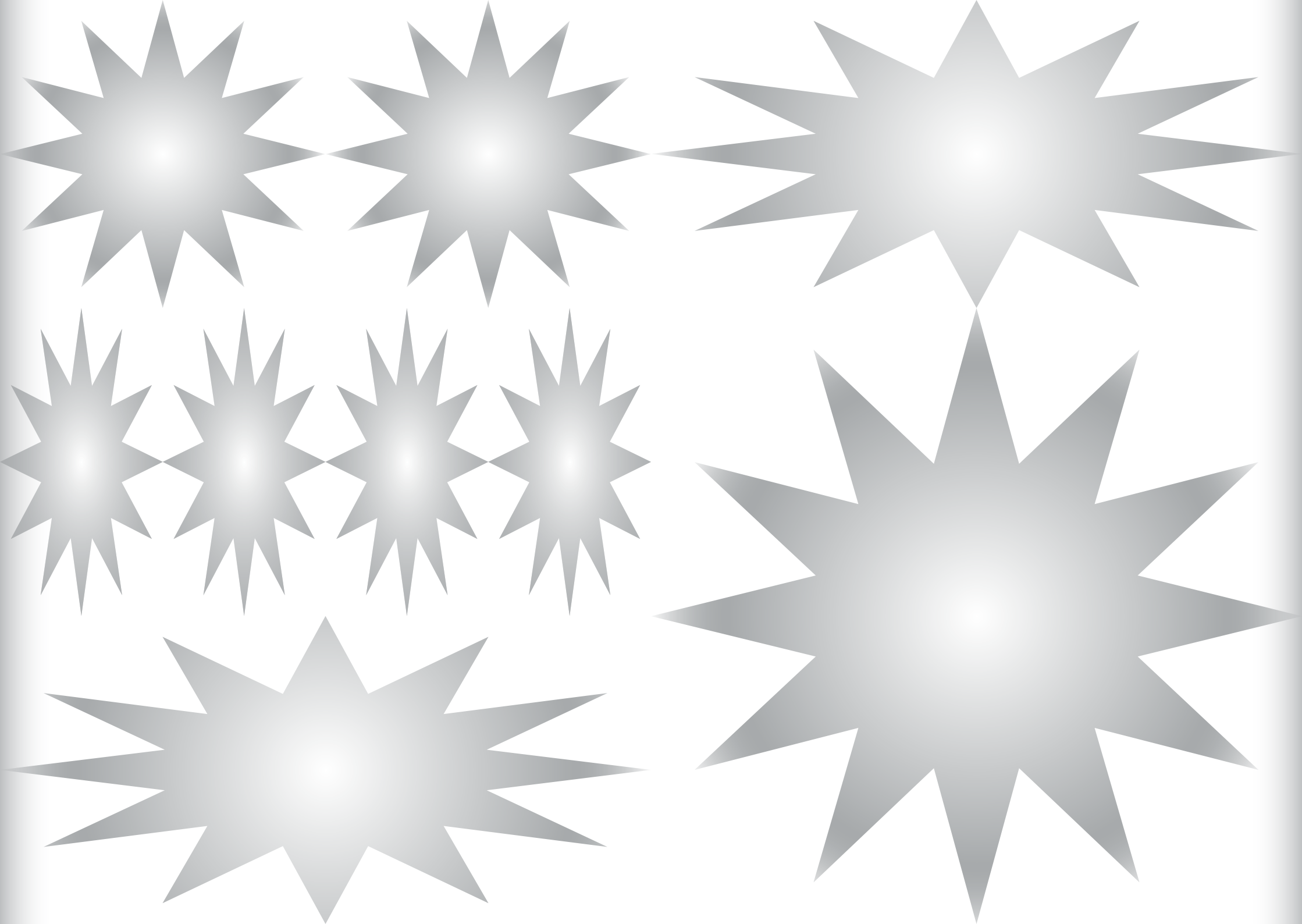
Toisessa pöydällä lepäävässä rasiassa on makaronia. Se tuo mieleeni ala-asteen ja saksanopettajan, joka käytti makaroneja havainnollistaakseen oppilaiden käytöstä. Minun rasiani oli tunnin päätteeksi poikkeuksetta täynnä, mutta en koskaan saanut selville mitä se oikeastaan kertoi käytöksestäni. Pidin kuivan makaroonin rahisevista, ontoista äänistä niiden putoillessa opettajan kynsistä muoviseen rasiaan. Muistelemme, kuinka alakoulussa kuviksen tunneilla materiaaleina oli useimmiten jotain makaronien, vessapaperirullien ja jugurttipurkkien kaltaista. Sofie toteaa, että vaikka nykyään hänellä olisi yliopiston mahdollistama pääsy valamaan pronssia, ei se oikeastaan viehätä häntä samalla tavalla kuin arkipäiväisemmät materiaalit. Työhuoneen nurkassa seinää vasten nojaa puusta, höyhenistä ja vessapaperirullan hylsystä rakennettu ylväs, sauvamainen veistos.

Voikukat sulkevat keltaiset terälehtensä yöllä ja sateella ja nyt maaliskuun kääntyttyä kesäkuuksi ne ovat vaihtaneet lehtiensä tilalle vaaleat, hennot haivenet. Ikuisena vellovan meren tavoin yksikään paikka ei ole koskaan kahdesti sama. Tänään Sofie halkaisi Saarenmaalta tuodun valtavan kalkkikiven. ○

Kirjallisuus

CUMMINGS, E.E. 1923.
Chansons Innocentes I
in Just-
Teoksessa *Tulips &*
Chimneys.
New York: Thomas Seltzer.

CUSK, RACHEL 2016.
Siirtymä.
Suom. Kaisa Kattelus.
Helsinki: S&S.

Viemäriin sävel

Vita Edvardsin ja Oula Haapalan keskustelu ajalehti Venetsian rannoilta viemäreihin ja viemäreistä muihin virtoihin. Tästä keskustelusta ja Edvardsin keskeneräisestä kandidaatintyöstä syntyy ajatustentynkiä tekstiksi. Edvards opiskelee tila-aikataiteen opetusalueella.

On katsottava läheltä pinnanrajaa, juuri murtumakohdan vierestä, hieman sen alapuolelta ja pyörähdettävä pintaa kuitenkin rikkomatta.

Simpukan kohina tasaantuu.

KOEN, että viemäreiden kanssa ei haluta olla juurikaan tekemisissä eikä niitä arjessa usein ajatella muutoin kuin tietyllä tavoin tuonpuoleisina materiaalin poistoväylinä. Ne kylvävät kauhua silloin kun tekevät itsensä näkyviksi, mistä johtuu esimerkiksi pelko siitä, että jokin (elävän kaltainen tai ylipäätään kuona) nousisi lavuaarista, vessanpöntöstä tai muusta vastaavasta reiästä – siis hävityksen ja katoamisen paikasta – takaisin maailman.

Epävarmuutta herättää se, että jokin minkä ei pitänyt olla enää olemassa palaa.* Kauhu nousee myös silloin, kun jätevesi saastuttaa uimarannat ja muut arvostettuina pidetyt veteen liittyvät paikat.**

Venetsia on yksi näistä jätteen paluun kokeneista arvostetuista paikoista, vaikka toisaalta kuvittelen esimerkiksi Venetsian Biennaalin myös eräänlaisena virtauksien verkostona, jossa kävijät ajalehtivät ympäriinsä. Biennaalissa ohjavana tekijänä toimii logistiikan armoton käsi, joka evää mahdollisuuden pysähtymiselle sekä odottamiselle. Ihmiset on kuljetettava mahdollisimman suoraviivaisesti ja tehokkaasti biennaalin läpi pois seuraavien tieltä, sillä tapahtuma ei kestä kävijämääriä.

Yleisesti taiteilijan reissu Venetsiaan biennaalin aikaan käsitetään ymmärrettävästi biennaalikeskeisenä. Vita kertoo, että käydessään edellisen kerran biennaalissa Venetsiasta löytyi jossain määrin jossain määrin biennaalia viehättävämpi paikka, eli majoituspaikan

* Asia olisi ilman muuta eri, mikäli aukosta nousisi ulos meri, aaltojen kuuhu, liuta kauniita vesimassan silottamia kiviä tai muuta. Silloin lavuaarin tai pöntön veistoksellisuus sekä kauniit ja sulavat linjat korostuisivat.

** Yritys kadottaa jäte ei ole tietenkään onnistunut, sillä jäte tosiaan kiertää ja elää. Se on jo saavuttanut pisteen, jossa se on muotoutunut miltei imperialistiseksi Tyyntämerta vaeltavaksi pyörteeksi, joka sulauttaa tapaansa toimia kaiken mihin se onnistuu kurottamaan. Nämä valtamereelliset muovimenot ovat muodostaneet oman "plastisfääriksi" kutsutun ekosysteemin.

läheinen uimaranta. Rannalta löytyi miltei loputtoman paljon kiinnostavaa ja sinne olisi voinut jäädä tutkimaan miltei loputtomiin.

Uimarantaan tietenkin myös liittyy virtoja, niin vetisiä kuin kävijäkohtaisiakin (tai ehkä näitä kävijöitä kuvaa paremmin purkailu ja asettuminen virran sijasta).

Myöhemmin yön noustessa rannasta muotoutuu hiljainen paikattomuuden näyttämö. Hiekasta nousevat – aiemmin riippumattoja kannatelleet – yksinäiset rakennelmat hahmottuvat nyt aavemaisina raunioina. Simpukoiden kuoret peittävät suurten kivien tähdittämän rantakaistaleen.

Tässä yön käännteessä kohina jatkui. ◯

Ihmisen jättämistä jäljistä, tarinan- kerronnasta kuvin

Veera Vartiainen

Henna Grönroos

Veera Vartiainen tapaa taidegraafikan opiskelija Henna Grönroosin maaliskuussa, kun tämän kandityö on vielä vasta pohdinnan ja valmistautumisen vaiheessa, ideointitasolla. Olenaiseksi keskustelussa nouseekin se, millaiset ajatukset Grönroosin työskentelyä yleisesti taustoittavat ja millaiset aiheet ja teemat Grönroosia kiinnostavat.

PUHUMME piirtämisestä ja sen merkityksestä Grönroosille (tärkeää), kummitustaloista ja myös vähän ihan vain ylipäätään taloista. Kauhusta, epävarmuuksista, uskomuksista, elämän merkityksellisyydestä ja/tai merkitysettömyydestä, keskeneräisyydestä ja luonnoksista, töiden valmiiksi saattamisesta, hitaasta tutkimisesta suorittamisen vastakohtana. Ihmisen jättämistä jäljistä, tarinankerronnasta kuvin, kuvituksellisuudesta, mielikuvituksesta.

Emme puhu kovin pitkään. Mutta puhumme monenlaista.

Olen itse kärjistävä, sanon että elämä tuntuu merkityksettömältä. Grönroos sanoo, että jos uskoo, ettei kuoleman jälkeen ole muuta kuin pelkkä tyhjiys, tuntuu elämä silloin merkitykselliseltä kertaluontoisuudessaan.

Miksi sitten olet kiinnostunut aavetaloista ja niiden aaveista, jos et usko aaveisiin?

Grönroos on saanut kauhun käsittelemiseen immuniteetin: jos ei usko kummituksiin, voi tarkastella niitä kuvien kautta tyyneästi, viileästi, tutkia uteliaasti sekä niitä että tunteita, joita ne ehkä voivat herättää. Mielenkiintoista on myös aaveiden sijaan ajatella ihmisen aavemaista poissaoloa jossakin, missä ihminen on aiemmin varmuudella ollut, ja tehdä tuo poissaolo kuvassa näkyväksi. Tuoda esiin ajan kulumisen mukanaan tuoma muutos, ehkä rikkoa kepillä jätää, jos sen alta paljastuisi mysteeri.

Grönroos on löytänyt kiinnostavan paikan: yksinäiset, elottomat talot, joita hän piirtää kuviksi äärimmäisellä tarkkuudella.

Tutkittavaa kuitenkin on vielä, paljon. Nähtäväksi jää, mitä tuleman pitää – muuttaako yksinäisiin taloihin ja niiden huoneisiin joku, ilmestyykö kuviin mukaan ihminen, kun aiemmin Grönroos on pitänyt ihmiset ja paikat erillään, omissa kuvissaan? Voiko ihmisen läsnäolo tulla poissaolon rinnalla yhtä tärkeäksi tai voiko ihminen olla kuvassa samanaikaisesti paikalla ja poissa? ○

Ella Hakolla on sovittu tapaaminen Eero Kalervon kanssa tämän työhuoneella Kuvataideakatemiassa. Akatemiassa Kalervo työskentelee maalaustaiteen parissa. Keskustelu kiinnittyy maalaamisen prosesseihin sekä teostulkintoihin.

Ella Hako

Eero Kalervo

Maalaukseen ripoteltuna

PYSÄHTYESSÄ maalauksen äärelle katse, huomio ja havainnointi liikkuvat pitkin teoksen pintaa tarkastellen muotoja, sävyjä ja tunnelmaa. Maalauksen koko, sen pinta ja tyyllitely osallistuvat teoskokonaisuuteen. Yllättäen jopa tietty sommitelma, valo tai varjo voi napata katsojan mukaansa. Vilkaaisu mahdolliseen teosnimeen saattaa toimia osana maalauksen kerrontaa. Nimi toimii miltei sillan elkein tekijän ja katsojan välillä. Oleellista lienee, miten teoksen äärellä on: minkälaisen hetken on valmis jakamaan sen kanssa.

Keskustelumme Eero Kalervon kanssa liikkuu tuntemuksissa ja tulkinnoissa, joita kohoaa hänen maalauksiensa äärellä. Tuntuu kuin keskustelussa olisi läsnä hienovarainen kolmas osapuoli, keskustelunkohde – maalausteokset. Puheemme liikkuu aika ajoin maalausten teemoihin ja tulkintaan, ne avautuvat minulle, uudelle katsojalle, pikkuhiljaa, kuin rauhassa kehittyvä pitkän valotusajan valokuva. Eero kuvailee, kuinka hän toivoo mahdollistavansa katsojalle vapaan tilan tarkastella teoksia. Kuinka niiden taustalla ei ole vain yhtä viestiä, jonka hän toivoisi välittyvän katsojalle. Vaan enemmän maalaus tarjoaisi katsojalle jotakin: kuten tunteen tai energian, joka voisi viedä erilaisiin paikkoihin, luoda mielikuvia tai tunteita. Teosten useiden narratiivien mahdollisuudet ja katsojan teospinnalla liikkuva huomio avautuu ja purkautuu monin tavoin luoden erilaisia tulkintoja.

Joissakin Eeron teoksissa maise-mamaalaus tuntuu kohtaavan asetelma-maalauksen. Maalausten tekoa ohjaa enemmän taiteilijan oma olemus, tunteet

ja olotila, kuin suora havainto. Värien ja sävyjen monet muunnelmat ovat syntyneet mielikuvituksen ja tunteen kaarella. Pehmeät ja soljuvat siveltimen vedot kutsuvat upottautumaan sineen, vihreään, joista ajoittaiset keltaisen tai punaisen sävyt nostavat takaisin pinnalle. Nämä yhdistyvät jopa toisen todellisuuden, unenkaltaisiksi kokonaisuudeksi, joissa värit kohtaavat, sekoittuvat ja yhtyvät maalauspinalla uusiksi sävyiksi. Värit ohjaavat ja opastavat käsittekartan tavoin maalauksen synnyssä taiteilijaa ja valmistuttuaan myös katsojaa. Tietynlainen lähtöasetelma, maisemat ja monet asiat ja esineet, tarjoaa teokselle raamit, joiden ympärille taiteilija valelee oman ilmaisunsa. Eeron teoksissa mieli vaeltaa maalauspinan alueelta alueelle vapaana, irrallisena, siirtyen kuin kylmästä hämärästä varjosta takaisin lämpöön ja auringon säteiden sivelemiksi.

Nahan- luonti

Mikael Palmu

Anetta Lukjanova

Anetta Lukjanovan käärmeeet kiemurtelevat maalauksista muraaleihin, installaatioihin ja puuhun. Lukjanovan maalaustaiteen opetusalueen puolella olevan työhuoneen lisäksi Mikael Palmu pääsee vierailemaan kuvanveiston tiloissa. Puupöly tuoksuu tutulta.

ANETTAN praktiikkaan on pitkään kuulunut maalaaminen. Maalaukset on luotu kankaalle tai seinälle. Anetta on ensisijaisesti työskennellyt maalin kanssa. Kuitenkin viime aikoina hän on kiinnostunut myös puun kanssa työskentelemisestä. Anetta kuvailee tätä työtä prosessina, joka vaatii poistamista, rakentamista ja materiaalille antautumista.

Työhuoneen nurkassa riippuu kankainen käärme. Mietin kotona kuolevaa kultaköynnöstäni, joka kauneimmillaan oli yhtä pitkä.

”Käärmeennahan vaihto.” Prosessia kutsutaan myös nahan luomiseksi. Vanha nahka irtaantuu, ohut suomuinen kerros repeytyy irti uuden luomista varten. Se muistuttaa pehmeää kangasta.

Käärme on tärkeä symboli ja hahmo hänen viimeaikaisissa teoksissaan. Puhumme muistakin eläimistä, joista monet tuomittuja.

Anettan teoksissa jännite on tärkeä. Maalaukset rakentuvat siksi muun muassa sommitelmien kautta. Teokset ovat täynnä draamaa. ”Överiksi meneminen” on tavoite. Kun tavoitteeseen pääsee, syntyy ”renessanssi-ikkuna” näkymänä jonnekin muualle, muuhun tilaan.

Anettan puhuessa työhuone tuntuu laajenevan. Seuraan hänen käsiensä liikettä, joiden ympärille avautuu esiintymislava. Puset lankut venyvät, esirippu halaa teoksia.

Telma Pietiäinen

Sandra Lola Dada

Puhkaista voi

Sandra Lola Dada ja Telma Pietiäinen tapaavat pari kertaa ja pohtivat yhdessä suunnitelmanmuutoksia, roskaa, yleisön ja teoksen välisiä suhteita ja vilpittömyyttä työkaluna. Lola Dada opiskelee tila-aikataiteen opetusalueella ja esiintyy usein ystävänsä kanssa nimellä **RÄKÄLICIOUS**.

Puhkaista voi
neulalla,
pitkillä kynsillä,
kielen kärjellä,
pihdeillä,
pakaralla,
kantapäällä.

Puhkaista voi
hiljaisuuden,
jännitteen,
maalauksen kankaan pinnan,
niin sanellun kuin sanomattoman järjestyksen,
tilan,
todellisuuden.

Särö, nyrjähdys, *nyrjäytys*, katkos –
Taikatemppu! Yleisö rakastaa sitä näetkö siellä se hullaantuu tädit
riuhtovat istukkaa toistensa käsistä nyt se leviää lattialle sieltä
kengänpohjiin tarttuu kaikkialle suihkuhyttelön limaa on joka paikassa
miten näin voi tapahtua luulin että tulin pitämään tänne bingoa –

Sormet työntyvät naulojen sekaan, syvälle.
Syntyy rytmi
ja sanat tulevat ihan juuri perässä.
Hihna hiertää olan vihreänä hohkavaa ihoa, jättää herkullisen
painauman.
Mitä jos antaisin itselleni luvan? ○

Vaikka vain vihellys

lines Lahti

Perttu Mäkelä

Perttu Mäkelä opiskelee maalaustaiteen
opetusalueella. Mäkelä ja lines Lahti kohtaavat
Kaapelitehtaalla sekä muutaman puhelin-
soiton välityksellä kiireisten aikataulujen myötä.
Keskustelujen aiheet tarkkailevat muutoksen ja
nopeuden osallisuutta taiteellisessa prosessissa.

SIVUSARANOITUJEN ikkunoiden läpi kumpuava lämpimältä tuntuva valo täyttää huoneen. ”Vain uusia muotoja” lukee kirkkaan keltaisella muistilapulla, joka koristaa ennestään täytenä pursuavaa seinää Perttu Mäkelän studiolla. Lappu muistuttaa, ettei paikalleen pidä jämähtää, vaikka turvalliselta tuntuva jatkuvuus olisikin kutsuvaa. On kiinnostavaa nähdä, miten nopeutta ihannoivassa työskentelytavassa kaikki liikkeet tuovat tekemiselle rakennetta, jonka vauhdikkuuden vyyhtiin hyppään mukaan.

Vauhdikkuus työskentelyssä näkyy vastakohtaisesti rauhallisuutta viljelevissä maalauskokonaisuuksissa, mistä hyvänä esimerkkinä toimii Kevätpörriäinen-näyttely (2025), joka valmistui Kuvataideakatemia Myllytorille kolmen kuukauden yhtäjaksoisen työskentelyn tuloksena. Nopeasti kuivuvat akryylimaalit tukevat Mäkelän työskentelyä. Maalin kuivuttua jälkeä ei enää pääse muuttamaan, mikä pitää kurissa houkuttusta palata vasta tehtyyn kuvaan. Mäkelä on kerännyt vuosien varrella useiden tuhansien valokuvien kuvapankin, josta löytyy visuaalisesti miellyttäviä, työn tekemiseen vaikuttavia elementtejä, ja joista hän ammentaa inspiraatiota maalauksiinsa. Työskentelyssä nopeus antaa enemmän kuin ottaa, joutuisa liike tuo vapautta.

Mäkelä on tehnyt rinnakkaisen uran musiikki-tuottajana sekä säveltäjänä. Haluan väittää, että musiikilla on ollut antoisaa vaikutusta maalausten tekniseen toteutukseen. Taidelajit kietoutuvat toisiinsa tukien liikkeiden virtausta. Mäkelän vaikutteiden etsiminen ei jää pelkästään visuaaliselle tasolle: hän paikantaa ideoita maalauksiinsa äänien taajuuksilta. Välillä ääni voi olla jonkun kappaleen intro tai väliosa; ehkä lyhyt sointukierto, melodian pätkä tai vaikka vain vihellys. ◉

Daniel Niittymäki ja Erika Ryppeleva
keskustelevat Kandinayttelyyn tulevasta
teoksesta, leikistä ja havainnoista. Niittymäki
työskentelee pääosin maalauksen parissa ja
opiskelee maalaustaiteen opetusalueella.

Jälki
havittelee
järjettömyyksiä
– leikki ei
lopu koskaan

Erika Ryppeleva
Daniel Niittymäki

DANIEL NIITYMÄEN teokset alkavat huomioista ympäristössä. Paikkojen ja tilojen vaikutus on työskentelylle olennainen: ilman niitä ei voi luoda. Niitymäki havainnoi ympäristön pieniä yksityiskohtia, poikkeuksia ja keräymiä. Luonnon muodot sekä ihmisten jättämät, yllättävätkin, viritelmät jäävät kummittelemaan verkkokalvoille. Huomioiden muodostama *kuvallinen absurdus* inspiroi häntä.

Teokset syntyvät monien medioiden vuorovaikutuksessa. Teos muotoutuu uudestaan ja uudestaan valokuvasta luonnokseen, luonnoksesta muotoon, muodosta väriin. Niitymäki korostaa, että on tärkeää antaa valokuvan ja maalauksen vaikuttaa toinen toisiinsa sen sijaan, että yrittäisi jäljitellä kuvaa maalaten. Valokuvissa näkyvät rapistuneet seinäpinnat, räikeän sininen pressu, hauska postipaketti sekä huomiovärillä merkityt kivet tien vierustalla.

Maalaukset jatkavat kuvien myötä tallentuneita huomioita kasautuen toistensa päälle eri muotoisina ja värisinä. Huomioiden tekeminen vaatii tahdin hidastamista, mikä osoittautuu suorituskeskeisessä yhteiskunnassa radikaaliksi. Lapsenomainen oleminen tilassa helpottaa herkkää havainnointia. Lapsi lähestyy kaupunkia välittömien havaintojen kautta. Kaikki on uutta ja mielenkiintoista. Jokainen havainto voi merkitä jotain muuta – se syntyy leikin kaltaisesti.

Leikki–Säännöt–Raamit–Improvisaatio

Työhuoneen seinää vasten nojaa kolme suurta maalausta. Niitymäki esittelee paksujen värikerrosten alle

jäänyttä kuvaa, johon ovat piiloutuneet neljä ihmiskasvoa sekä hedelmiä muistuttavia muotoja. Maalaus on muodostunut kokeillen: lopullinen teos kätkeekin sisäänsä monen päällekkäisen kuvan. Leikinomainen ja lapsekas jälki pyrkii pois hallitusta tekemisestä välttämättä täydellisiä rajauksia, viivoja tai peittävyyttä.

Leikki voi viedä tuntemattomille vesille, jos sille uskaltaa antautua.

Kevät vierii eteenpäin. Työhuoneen lattialle on kasautunut eri värisiä palikoita. Niitä tarkastellessani muistelen havaintoja maalauksista, jotka ovat edessäni eri muodossa. Järjettömyyksiin pyrkiminen on antanut leikin viedä mennessään. Aiemmin suunniteltu jalusta, jolle palikoiden oli määrä asettua, korvautuu vihreällä nurmimatolla. Nurmella saa kävellä. Niitymäki ennakoii, että siinä missä lapset lähestyvät teosta toivoen vuorovaikutusta katsovat aikuiset sitä etäältä, varautuen.

Teoksen vuorovaikutteisuus tekee leikistä konkreettisen. Silti leikki on saavutettavissa, oli teos osallistava taikka ei. Teosten ehdottamassa leikissä on kyse olemisesta, joka ei tavoittele päämäärää – myös teos on kohdattava vailla odotusta sen täydennettävistä ymmärtämisestä. Leikin kautta syntyneet teokset avautuvat katsojalle parhaiten leikkien. Leikin muoto on kullekin vapaasti määriteltävissä.

Leikin teoriasta ja kuvataiteesta, katso lisää:

RINTALA, JAAKKO 2023.
Ulkopuolen estetiikka: Maurice Blanchot ja kuvataide.
Maisterintutkielma,
Helsingin yliopisto.
<http://hdl.handle.net/10138/358220>.

Oskar Partanen opiskelee kuvanveiston opetusalueella ja työskentelee pääosin kineettisten veistosten ja äänitaiteen parissa. Partanen ja Ines Lahti tapaavat Femmassa, minkä jälkeen sattumanvaraisesti törmäävät ja jatkavat keskustelua. Pinnalle nousevat kriittiset ajatukset materiaalista ja sen tuomasta painosta taiteen kentällä.

Ines Lahti

Oskar Partanen

Samaan aikaan
vapaita ja
vapaudettomia

KUVANVEISTOSSA on pitkään ollut tarkasteltavissa muutos kohti laajempaa materiaalista sovellusta, kuten liikkeeseen perustuvan teknologian hyödyntämistä. Tätä muutosta voidaan kuvailla ilmauksella kuvanveiston laajentuneesta kentästä.

En väitä, että Oskar Partanen haluaisi materiaalisilla valinnoillaan herättää huomiota, päinvastoin: hän antaa teoksen puhua muun kuin materiaalin arvon kautta. Partasen teoksissa taiteellinen arvo ei tule sen materiaalisesta arvokkuudesta. Teoksiin on rakennettu aineettomampi taso, joka ei jää kiinni siihen, mitä materiaalien arvokkuudella saavutetaan. Teos ei pelkästään kerro, mistä se on tehty tai mitä se katsojalleen haluaa näyttää. Partasen materiaaleja korostamattomat teokset saavuttavat tämän tason, jolla ne tutkivat omaa sisäistä syvyyttään. Teokset pyrkivät näin olemaan vaikutuksessa teoksen luoman maailman ja hetken kanssa.

Uskon, että Partanen käy läpi omalaatuisia taapaleita hankkiessaan teosmateriaaleja. Hän käsittelee erilaisia löydettyjä esineitä ja omalaatuisia materiaaleja tavoilla, joiden lopputuloksena ne kohtaavat ja täydentävät toisiaan persoonallisesti. Veistoksista voi löytyä milloin mitäänkin: välillä niissä on hyödynnetty hentoa foliota tai vastakohtaisesti suuria auton osia. Teoksissa on ajoittain läsnä myös arkisemmat asiat, kuten rummut tai levysoitin. Silloin, kun taide pohjautuu tarinallimpien aiheiden kommentoimiseen, saadaan aikaan mahdollisuus käsitellä todellisuudessa tavattomia tapahtumia.

Koen, että Partasen tuotannossa tapahtuma ja ajallisuus luo kiehtovan mahdollisuuden tehdä hetkestä sekä toistuvaa että päättymätönä, mikä ei ole tosielämässä saavutettavissa. Hän hyödyntää hetkiä, joita ei pysty kelaamaan taaksepäin. Viimeisimmissä teoksissa on havaittavissa teemoja, jotka ovat karuja ja vaivaannuttavia: niissä käydään läpi hetkiä ennen viimeistä hengenvetoa.

Kasautumisia

Aino Peltolan maalaukset ovat runsaita. Oula Haapalan ja Peltolan keskustelun keskiöön nousee rytmin ja monimuotoisuuden sekä runsauden rooli taiteellisessa prosessissa. Keskustelu käydään taiteilijan työhuoneella Kuvataideakatemian tiloissa. Teksti saa "kasamaisen" muotonsa Peltolan lausahduksesta: "Jotenkin olen vain kiintynyt noihin kasoihin". Peltola työskentelee maalauksen opetusalueella.

MILLÄ tavoin on mahdollista toteuttaa pinta, millä tavoin se kutsuu koskettamaan, miten se kasautuu?

~

Aino Peltolan maalausten aiheet tulevat pitkälti ympäröivästä arjesta. Itse kuva-aiheella ei aina ole niinkään väliä, kunhan jokin runsaus tai versominen välittyy.

~~

Käyn sisään työhuoneeseen, jonka seinille on ripustettu maalauksia, joissa osassa kuva-aiheena toimii työhuone, kun taas toisissa jokin vastaava arkinen esine, paikka, havainto tai muu samankaltaiseen luokkaan sopiva asia.*

Vaikka useat teokset huoneessa käsittelevät hyvinkin välitöntä asiaa eli arkea, ne kätkevät tiheikköjensä taakse jotain salamyhkäisempää: ikään kuin maailmoja, joihin voisi kuvitella kulkueita tai muita vastaavan luokan kekkeröittäjiä (ihan vain yksikseen kulkeva joku tai jokin käy varmasti myös).

~~~

Maailmat eivät aina paljastaneet minulle itseään – ainakaan välittömästi. Niitä piti etsiä ja joskus ne antoivatkin pilkahduksia säännöstään (sekä tavoista niiden rikkomiseen tai kiertämiseen).

~~

Työskentelyssään Aino sanoo pitävänsä rytmisyyttä ja liikkuvuuden vapautta tärkeinä tekijöinä. Liikkuvuuden vapaus ja rytmisyydestä juontuva tietynlainen toisto tuovat mielenkiintoisen jännitteen taiteilijan työskentelyyn. Rytmisyys tulee Ainolla ilmi muuallakin kuin maalauksessa, esimerkiksi taiteilijan neulomisharrastuksessa.

Neulonnassa rytmillinen jännite syntyy paikalla pysymisen ja toistuvien – usein jopa kiivaiden – liikkeiden välille.

Se elää odottamisen ja toiminnan rauhallisessa välimaastossa.

~

Raskaasti, hiotusti ja vilisevästi koottu pinta jakaa maalauksen erilaisten rytmien alueiksi. Huomaan siveltimessä yhteyden orkesteria johtavan kapellimestarin tahtipuikkoon. Tahtipuikolla ja siveltimellä on siis molemmilla yhdistävä tehtävä: tuoda esiin ja ilmaista rytmi.

* Yhtenä avaavana esimerkkinä tästä ovat työpöydälle erilaisten prosessien (pidempien, kuten puisen olennon vuolemisen pöydälle pudonneiden lastujen tai lyhyempien, kuten kuoritun hedelmän jäännösten) tuottamat kasat. Kasoissa väistämättä ilmenee rytmiä: ne ovat jälkiä toistosta ja usein yhdenmukaisia. Rytmiiin yhdistyy usein tietty luotettavuus ja kasakin on rehellisesti kasa.

Jaakko Pennanen opiskelee maalaustaiteen opetusalueella. Häntä kiinnostaa ihmisyyden sosiaalisissa sekä kulttuurisissa rakenteissa, joita ihmiset samanaikaisesti muokkaavat, kriticisoivat sekä tuottavat. Pennanen ja Iines Lahti keskustelevat digitaalisesta yhtenäiskulttuurista, uutuudesta sanana ja erityyppisten maalausmenetelmien yhteentörmäyksistä.

”Me
eletään
valta-
virrassa”

Iines Lahti

Jaakko Pennanen

JAAKKO PENNANEN hyödyntää maalauksissaan muistinvaraisia havain-
toja, jotka ovat voineet nousta hänen
kokemistaan tunteista, ihmisyydestä tai
vain tunnelmista, joita ympärillä vallitsee.
Havainnot muuttuvat usein alitajun-
nassa hahmotelmiksi, joita Pennanen
myöhemmin päästää maalauskan-
kaalle.

Keskustelimme Pennanen kanssa eri
tavoista dokumentoida aikaa. ”Nykytaide
automaattisesti ja myös tavallaan tahat-
tomasti taltioi aikaa. Taide heijastaa
aikansa kuvastoa ja paljastaa tunnistet-
tavia piirteitä ajasta, jota elämme”, hän
pohtii.

Pennanen aiemmassa tuotannossa
ovat vahvasti läsnä ihmishahmojen
kuvaukset ja taidehistorialliset viittauk-
set. Häntä kiinnostaa erityisesti merki-
tystään etsivä ihminen. Mielestäni siinä
on jotain runollista.

”Kun maalaa, yksi kiinnostavim-
mista asioista on se, että toiminta itses-
sään paljastaa itselleen asioita, joita ei
välttämättä vielä tiennyt”. Maalaaminen
ohjaa itseään – Pennanen mukaan
maalauksen kertoo, mitä se tarvitsee.

Viime aikoina Pennanen on yrit-
tänyt antaa itse maalille tilaa, vapautta
pelkästään puhua kankaalla otta-
matta huomioon muita maalaustaiteen
elementtejä. Huomaan tämän katsoes-
sani maalauksen laajojen värialueiden
sekoittumisia kankaalla. Uppoudun
hetkeksi niihin levähtämään. Maali ja sen
olemus löytyvät, kun irrottaa otteensa
liian esittävästä kuvaamisesta ja näkee
hahmon ainoastaan lähtökohtana, ei
teoksen hallitsevana pätekkijänä. ○

Käytävillä, luennoilla, tupakkapaikoilla ja studiolla käytävät keskustelut Ilmari Pylvänaisen ja Eino Viitamiehen välillä tiivistävät Pylvänaisen taiteellista prosessia erilaisiin avainsanoihin ja kokemuksellisiin solmuihin. Pylvänäinen opiskelee taidegraafikkaa, mutta on aiemmin kouluttautunut valokuvaajaksi eikä ole myöskään unohtanut valokuvaa.

Eino Viitamies

Ilmari Pylvänäinen

Ajatuksia ironiasta ja vilpittömyydestä

ILMARI PYLVÄNÄISEN teosten pohjana ovat ajatukset vilpittömyydestä, digitaalisen sekä analogisen yhdistämisestä, erilaisista tekniikoista ja kerronnallisuudesta. Internetistä ja omista kokemuksistaan ammentava taiteilija on halunnut luoda teoksillaan tarinallisia paikkoja, joiden sisältämät kertomukset mahdollistavat kokemusten ja olemisen kyseenalaistamisen.

Taiteilijuus nähdään usein teennäisenä ja itsekeskeisenä prosessina, jonka lopputuloksesta taiteilijalla ei ole varmuutta.

Huomaan keskustelujemme pyörivän toistuvien aiheiden ympärillä; internet-kulttuuri, teennäisyys, vilpittömyys, silkkipaino, valokuvat kovalevyllä, taiteen tekemisen tekniikat ja semiotiikat.

Pylvänäinen haluaa rakentaa teoksillaan tilaa, jossa katsoja ymmärtää rakenteiden, kulttuurin, tapojen ja kokemusten yhteisvaikutukset, joiden läpi navigoimme taideteosten äärellä. Teosten katsomiseen sisältyy monia sisäänrakennettuja ja opittuja yleisiä tapoja sekä tottumuksia, jotka johtavat kokemukselliseen sekasotkuun. Taiteen tekeminen ja taiteilijuus ovat pohjimmiltaan yksinäistä ja prekaaria, epävarmaa, työtä. Työtä johon sisältyy myös monimutkaisia sosiaalisia konventioita, jotka voivat näyttäytyä teennäisyytenä. Teoksia arvotetaan miellelyhtymien sekä opittujen mallien läpi, jolloin inhimillisyys unohtuu.

Postironisessa ajassa teoksia kommentoidaan usein "epäironisesti" hyväksi tai niiden esteettinen laatu hämärretään muulla tavoin ironian sumupilveen.

Meemien ja internet-kulttuurin sisältä kumpuavat ironian, postironian ja ironian jälkeiset diskurssit sumentavat ihmisten tulkintoja. Teoksia ja kulttuurituotteita on helppo kommentoida ajattelematta niitä liikaa. Postironisesta kommentaarista on tullut tylsistyneelle yksilölle pelastusrenkas, johon tarttuminen on petollisen helppoa. Ironia kietoutuu taiteen teennäisenä pitämisen konteksteihin ja kiemuroihin. Nykytaidetta pidetään vaikeana, turhana ja elitistisenä asiana, jonka tulisi pyöriä ilman ulkoista rahoitusta. Avajaisia, teosten

utkimusta ja tulkintoja sekä tulkinnallisia eroja pidetään turhanpäiväisinä keskusteluina, joilla jokin osapuoli haluaa korottaa omaa sosiaalista asemaansa.

Pylvänäisen teosten luoma tila ei ole yksittäinen tilallinen paikka, vaan tarinallinen kokemus, jolla hän haluaa herätellä katsojaa tunnistamaan itsessään teennäisyyden taipumukset ja pohtimaan vilpittömyyttä. Hän on kaivannut vilpittömyyden luomista ja aiemmissa töissään ja prosesseissa kadonnutta luomisen halua. Vilpittömyys kumpuaa myös teosten toteutustavoista, tussipiirrokselta kankaalla näyttävä työ onkin silkkipainettu. Yksinkertaiselta vaikuttavaa prosessia on hankaloitettu, mutta jälki on pysynyt nopeana ja vilpittömänä.

Pylvänäinen on löytänyt oman vilpittömyytensä ja tapansa tehdä mitä haluaa. Teosprosessissa on nähtävissä vaikutteita valokuvataiteen tekniikoista sekä jännitteitä digitaalisen ja analogisen teknologian välillä. Monien teosten ideat tai käytetyt viittaukset johtavat Pylvänäisen hauskana pitämiinsä kuviin, kokemuksiin tai esteettisesti mielenkiintoisiin kummelluksiin. Hän käyttää monissa teoksissaan itselleen vanhoja, mutta katsojille uusia kuvia. Erilaisten kuvien, formaattien, tekniikoiden ja taiteellisen ilmaisun tapojen yhdistäminen tuntuu olevan Pylvänäisen prosessin ytimessä.

Lopulta teoksen kokeminen ei ole binääristä vaan moniulotteista, päivästä ja seurasta riippuvaista napanheittoa, joka rakentuu kokemuksillemme. Tällaisia kokemuksia ja tuntemuksia Pylvänäinen haluaa herätellä teoksillaan. Teosprosessi ehti muotoutua erilaisten tekijöiden alaisena teennäiseksi, ja nyt hän haluaa palata vilpittömyyteen.

Mikael Palmu

Ella Rahkonen

Maaginen kasa muistiinpanoja

Mikael Palmu uppoaa kuvanveiston opetusalueella opiskelevan Ella Rahkosen työhuoneen sohvaan kuuntelemaan häntä. Rahkonen työskentelee liikkuvan kuvan, tekstin ja veistosten parissa. Hänen sohvansa on lämmin ja Palmun muistin mukaan punainen. Palmu muistelee Rahkosen kertomia tarinoita puluista ja prinsessoista kesän alkaessa.

HARMAAN kiven pinta on rosainen. Se on elotonta materiaalia, kovaa ja elollisiin olentoihin verrattuna ikuista, ajatonta. Kivi itkee, valuttaa epätoivon kyyneliä.

Ellaa kiinnostavat objektit. Kivet, häkit ja sermit toistuvat keskustelussamme. Jokaisen objektin ympärille on kehittynyt oma ajatuksensa, alkamaisillaan oleva tarina.

Kuulen tarinoita Ellalta ja hänen teoksiltaan. Pulut pesiytyvät parvekkeella. Aikaisemmin ihmisen käyttöön kesytetty laji on yhtäkkiä hylätty vapautteen, mikä näkyy erityisesti siinä, ettei pulu kykene luomaan kunnollista pesää. Vaistot ovat kadonneet ja pulu on muuttunut ihmisen käsissä – ihmiskunnan rakenteet hallitsevat murskaton.

Olipa kerran kaunis ja hyväsydäminen Prinsessa, joka oli vangittu kiven sisään. Prinsessa oli jumissa. Hän hakkasi käsiään avuttomasti kovan kiven seinämiin ja itki ja itki ja itki.

Ellan prosessiin kuuluu kirjoittaminen. Hän pitelee käsissään paksua paperipinoa, jossa muistiinpanot rönseyivät arkilta toiselle. Muistiinpanot ovat raakaversioita ajatuksista, ideoista ja tunteista. Ne rakentavat kerroksia, asiat toistuvat.

Sermi muodostaa suojan katseilta. Pesän, jossa kasvaa.

Ella kuvailee teemoja, joita hän sisällyttää teoksiinsa. Itseensä keskittymisen sijaan hän poukkoilee maagiseen ja jaettuun maailmaan, jossa voi olla erilaisten luonnollisten tekijöiden sekä esineiden ympäröimänä. Kokemukset ja tunteet, joihin monet voivat samaistua, kietoutuvat tarinoihin.

Mukana kulkevat muistiinpanot vierivät eteenpäin taiteellisten kokeilujen myötä. Etäisyyden kasvaessa asiat yhdistyvät toisiinsa: viittaukset selkenevät. ○

Paikattomuus ja epätilat sekä tietokoneen ja erilaisten teknologioiden suomat mahdollisuudet taiteen välineinä nousevat keskustelunaiheiksi Raisa Raudaksen ja Eino Viitamiehen välillä. Raudas opiskelee kuvanveiston opetusalueella, jonne hän siirtyi maalauksen opetusalueelta. Veistäminen sekä teknologia mahdollistavat yhdistelmän, jonka rajoitteina toimivat vain Raudaksen mielikuvitus ja hänen valitsemansa materiaalit.

Eino Viitamies

Raisa Raudas

Veiston
eri tilat

MUSTA tila ammottaa tyhjiyttään. Näytölle pikseleistä koostuvat viivat ja värit rakentavat kuvaa patsaasta, joka tuo mieleeni antiikin taiteen. Patsas on ensin paloiteltu osiin ja sitten koottu uuteen asentoon tietokoneen Blender-ohjelmalla, mikä tuo siihen viittauksia nyky aikaan. Esittävästä maalaustaiteesta kuvanveiston pariin kulkeutunut Raudas on muovannut koko taiteellisen prosessinsa uudeksi, minkä myötä on myös teoksista tullut henkilökohtaisempia.

Kolmiulotteinen mallinnus tai *3D-mallinnus* tarkoittaa tietokoneavusteista KOLMIULOTTEISTA suunnittelua tietokoneen kuvaruudulla.©

Patsaan mallina on toiminut taiteilijan oma keho.

Tietokoneohjelmalla valmistettu mallinnos luo tunteen käsinkosketeltavasta teoksesta, jolle on määrätty oma paikkansa kokemusmaailmassamme. Teoksen olemassaolon, sen vaatiman tilan ja suhteen muuhun näyttely ympäristöön voi aistia pelkän kuvaruudun välityksellä. Vaikka teos on vielä tässä vaiheessa vain kovalevyn uumenissa riveinä nollia ja ykkösiä sijaitseva mallinnos, saa se pohtimaan kokemusten yksipuolisuuksia, populaarikulttuuria, pyhiä hahmoja sekä orgaanisen ja epäorgaanisen materian kohtaamisia.

Valmis mallinnos on yhdenlaisessa limbossa. Valmis teos keskeneräisessä prosessissa.

Teknologia mahdollistaa epätiloja eli tiloja, joissa voi olla olemassa – samalla olematta olemassa. Teokset muotoutuvat oleviksi kokonaisuuksiksi tällaisessa epätilassa. Mahdollisuudet ovat loputtomat ja raja-aitoja ei

ole. Raudas käyttää veistostensa pohjana tilaa, siinä tapahtuvaa olemista ja katsomisen kokemusta, minkä päälle hän rakentaa omanlaisiaan tulkintoja veistotaiteesta. Teokset rakentuvat materiaaleista, joita on muokattu koneellisesti. Perinteisen käsityötaidon päälle rakennetaan useita käsitetasoja, jotka avautuvat katsojalle pala palalta. Lopputulokset voivat olla kineettisiä, staattisia, kuvainnollisia tai abstrakteja, mutta lopulta epätila, jossa veistokset hahmottuvat luo niille olemisen rajattomat mahdollisuudet.

Intuiivisesti ymmärrettävät teokset laajentavat hienovaraisesti veistotaiteen rajoja rakentamalla materiaalien teollisen työstön päälle erilaisia merkitysten kerroksia, jotka punoutuvat omanlaisekseen verkostoksi. Teoksissa käytetyt materiaalit ovat olleet veistämisen ytimessä jo taidemuodon alusta asti. Teokset tutkivat orgaanisen ja epäorgaanisen materiaalin lisäksi materiaalien raskautta sekä keveyttä.

Raskaasta tehdään kevyttä ja kevyestä raskasta. Toisinaan materiaalit voivat myös olla olemassa omina itsinään.

Raudaksen työskentelyssä tietokone toimii (toistaiseksi) välineenä, välittäjänä ja mahdollistajana, jolla hän tekee teoksensa. Teoksissa voi nähdä myös maalauksellisia asetelmia ja maalaustaiteeseen viittaavia kuvaaiheita. Raudas onkin käyttänyt aiheinaan esimerkiksi kehoa ja objekteja, joiden uudelleen kontekstualisointi siirtää ne maalaustaiteesta veistotaiteeseen luontevasti. Teokset pyrkivät kertomaan itse kaiken sen, mikä katsojaa askarruttaa. Ne tuovat esiin tekniikan mahdollistaman uudelleen kontekstualisoinnin, jolla ehdotetaan katsojalle veistotaiteen rajattomuutta. ©

Taiteen paletit, pinnat ja paikat

Ella Hako tapaa Mahmood Salimin tämän työhuoneella Kuvataideakatemialla. Salimin teoksiin tutustuessaan Hako pääsee näkemään hänen maalaustensa monet muodot sekä prosessit. Salim opiskelee maalaustaiteen opetusalueella.

MAHMOODIN työhuoneessa silmilleni loikkaavat monenlaiset sävyt: seinustalle ripustetuista teoksista, itsetehdyistä väripaleteista ja suurista teoksista, jotka on asetettu lattialle nojaamaan toisiinsa. Se on kuin pulloitettu taiteilijastudio, jossa luovuus kukoistaa ja elämä tuntuu ja näkyy tasojen paikoittaisista maali-tahroista. Aistin rauhallisuuden siististi viereen asetelluista öljyvärituubeista ja siveltimistä. Tuntuu kuin aistisin myös ripauksen, tai ehken vain ripausta, vaan *ryöpyn* Mahmoodin luonnetta ja taiteilija-estetiikkaa tässä nimenomaisessa tilassa, sen tunnussa, tavaroissa ja taideteoksissa. Suuri ikkuna siivilöi työhuoneeseen valoa, joka saa houkuteltua teosten väriskaalat esille ja näyttäytymään monin tavoin. Värejä löytyy useammassa sävyissä, niin keltaista, sinistä ja vihreää.

Mahmood näyttää minulle kasan pahvisia *takeaway*-kahvikuppeja, monelle opiskelijalle tuttu näky, joiden kylkeen hän on maalannut erilaisia kuvia. Saman hän on tehnyt Berliinistä tuotuihin julkisen liikenteen lippuihin, jotka nyt kukoistavat sävyjä ja kuvioita. Muodot ja kuviot tuntuvat ekspressiivisiltä ja vapailta. Nämä arjen sykliset pienet esineet, joita monet muut pitävät vähäpätöisinä, muuttuvat Mahmoodin käsissä teosten alustoiksi ja pinnoiksi. Heitämme ilmoille ajatuksen, että Mahmood voisi asettaa kupit esiin johonkin näyttelyyn. Mielestäni näiden kuppi- ja lippu-maalausten kautta todeksi elää yksi Mahmoodin taiteellisen luovuuden piirre – luova katse, joka etsii teospintoja ja taiteen paikkoja uteliaalla ja innokkaalla tavalla.

Keskeisenä wseikkana Mahmoodin taiteellisessa työskentelyssä ovat kielet ja

sanat. Voisivatko ne olla siis yksi taiteen tila ja paikka? Kielet ovat viimeisen kymmenen vuoden ajan olleet suuressa osassa Mahmoodin elämää, kun hän joutui pakenemaan Irakista Suomeen vuonna 2014. Silloin alkoi intensiivinen englannin ja suomen kielen opettelu. Tämä kielellisyys on osana hänen aiempia ja nykyisiä töitään, joiden teospintaan solutetaan tekstiä tai kirjan sivuja, jotka sointuvat osaksi teosta varsin konkreettisesti. Mahmood lausuu, ettei ole niinkään merkityksellistä, mitä tekstissä tarkkaan ottaen lukee; vaan ennemmin minkälaisen tuntemuksen teksti antaa teoksen kokonaisuuteen. Sitä ei näin ole tarkoitettu täysin luettavaksi. Katselemme yhtä kymmenen vuotta sitten tehtyä teosta, jonka osana on myös teokseen piilotetut kirjaimet. Mahmood korostaa, kuinka tässäkin teoksessa kirjaimilla on ensisijaisesti tarkoitus olla osana teoksen visuaalista estetiikkaa.

Mahmoodin teoksissa näkyy niin vahva ilmaisu kuin hersyvä herkkyyskin. Hänen työskentelyssään vallitsee harkitseva läsnäolo ja suunnitelmallisuus. Mahmoodin näyttäessä minulle kandidaattinäyttelyyn tulevaa työtä tarkkaan kuvaavan pienoismallin – huomaa hänen harmonisen ja tarkkaavaisen työskentelynsä sointuvan ja monipuolisen pohjan.

Ella Hako meets Fati Sarsania, a student from the subject area of sculpture, who explores sculpture, installation, and performance in her work. Experiences, structure, material — these themes are under their discussion. Their conversation flows through many topics, including artistic processes, lived life, writing, and journaling, which they both greatly enjoy.

Presence and attention

Ella Hako

Fati Sarsania

AT THE BEGINNING of the discussion, Fati declares that she does not write. But as our pondering together continues, it becomes evident that writing is an important part for Fati to process things such as experiences, emotions, and thoughts. This reflection embodies her experiences. Mentioning that writing on paper plays a crucial part, so “no” to the phone’s notes. Fati’s work starts from her mind, her journal, from her own experiences. She shares her point of view: the personal experiences she brings to her art have already been processed, and then they are ready to be part of something else. This is truly a tangible thing that comes together with the artwork.

Fati works with sculpture, installation, and performance. These different artistic practices may also affect how she works. Fati mentions “structure” several times. Structure of the artistic process, mentioning that bringing the artwork to life is not always straightforward. Even though the thought process has been bubbling to its form in her mind for a long time – creating a structure for working on it is not easy. One of the reasons why working on sculpture or installation is not always predictable is that the materials and artworks have their own voice. This dictates that artists cannot always do as they first planned. Maybe a curve on the wood or a ready-made object says something different. This dialogue with the upcoming artwork becomes part of it. Fati says that as an artist, she has possibly fifty percent of the say on the material’s reaction. The same percentage is with the viewer of the finished artwork: the artist does half of the artwork, and the viewer does the other half with their presence and attention.

Underneath shines a warm light of trust with Fati’s belief that even through the hardships, she trusts her own process and will reach the point that she aims to. Even though the structure of the artistic and working process is central, it should not be too strict for her; it is about managing balance. Sometimes during evenings when she works with her hands on the art piece, she can sense her busy mind exiting. ◉

Saareen, saareen

Erika Ryppelevä
Kati Silo

Kuvanveiston opetusalueella työskentelevä Kati Silo keskustelee Erika Ryppelevän kanssa mökistä, joka on toistuva alkupiste Silon teoksille. He palaavat aiempiin teoksiin ja pohtivat mökin tietoisia ja tiedostamattomia vaikutuksia työskentelyyn. Teosten tarkemman tarkastelun myötä löytyy jaettuja piirteitä ja samaistumispintoja.

*Taannoin pyörin ympäri Kuva/Tila-galleriaa lähestyen tynnyriä.
Vastassa on vedessä pyörivä hahmo, joka hymyilee minulle levein suin.
Minä hymyilen takaisin.*

ENTUDESTAAN tuttu hahmo kohtaa katseeni vesialtaan pohjalta luonnoksessa, jonka Kati Silo näyttää puhelimitään. Altaalla on eri suuntiin osoittavat jalat, jotka johdattavat veden pois. Niin tynnyri kuin allaskin ovat saaneet lähtökohtansa Katin mökiltä. Mökillä ei ole juoksevaa vettä taikka sähköä. Vettä pumpatessa syntyvä pyörre on vangittu hetkeen tynnyrissä pyörivän hahmon liikkeellä. Altaan on puolestaan määrä jäädä mökille pysyväksi.

Käsiä pestäessä hahmo hymyilee altaan pohjalta. Se muistuttaa muodoltaan kukkaa, vaikka on tosiasiaa lähtenyt liikkeelle havainnosta lattiakaivon ritilästä, josta vesi virtaa pois. Arjen mukana tarttuneet havainnot ympäristöstä ovat usein lähtökohtia Katin työskentelylle. Miettiessään kandinäyttelyn teostaan tämä osoittautuu haasteeksi. Kuvataideakatemian ympäristö on puhdas, steriili, mikä hankaloittaa mielleyhtymien syntymistä.

Mökillä vierailu on Katille yksi kesän huippukohdista. Talvella mökki on läsnä unissa. Mökki ohjaa työskentelyä huomaamattakin – eikä ihmekään, sillä mökki on ollut mukana läpi elämän. Puhumme mökille pääsyä edeltävästä siirtymästä; mökki sijaitsee Niemennokan saarella, jonne pääsee soutamalla. Mukana on painavat vesikanisterit, vettä siirretään veden päällä. Aavistan, että mökin ympäristön myötä myös veden kiertokululla on ollut voimakas vaikutus työskentelyyn.

Hattua muistuttavaan muotoon jähmettynyt, varreton moppi pyörii ympäri galleriatilaa. Katia kiinnostaa, miten materia liikkuu, siirtyy ja järjestyy uudelleen siivotessa. Jälki jätetään tai pyyhitään pois. Palaamme edelliseen kesään, jossa hymyilevät kasvit koristivat kastelukannua eräissä juhlissa. Kerättyään sisäänsä sadevettä vesi vuoti kyneleinä silmistä ulos. Käytännöllisyys teoksissa luo erityisen, ilahduttavan merkityksen arkisille toiminnoille. Se ei kuitenkaan määritä teosta, vaan toimii pikemminkin sivujuonteena.

Katin työskentelyssä saa näkyä sekä tietynlainen kömpelyys että virheet. Onkin siis tärkeää jättää tilaa sattumanvaraisuudelle: moppi törmäilee tilan seiniin, hahmo kolisuttaa tynnyrin reunoja. Hahmot ovat sympaattisia, ujostelevat, piilevät mökin seinämien takana, milloin missäkin. Samaistuttava ujous ja kömpelyys ajatellaan usein puutteellisina. Piirteiden havainnointi hahmoissa luo mahdollisuuden käsitellä niihin liittyvää epävarmuutta, joka helpottaa meitä molempia.

Keskustelu kuvanveistoa opiskelevan Felix Siivosen kanssa sojuu aiheesta toiseen, mutta päälimmäisenä Eino Viitamiehen mieleen jää Felixin idea:

Mitä jos vain kirjoitat mahdollisimman vähän, ja väritetään sivut?

Pyöriteltyään ajatusta tarpeeksi kauan Viitamies päättää antaa sille mahdollisuuden. Teksti, sanat ja puhe eivät vain aina riitä prosessin sisältämien latauksien, tunteiden sekä kokemusten moniaistillisuuden välittämiseen.

Eino Viitamies

Felix Siivonen

Taiteen sanallistamisen vaikeudesta

“Monet runouden ja jopa puhetaidon kauneudet pohjautuvat epätotuuteen ja fiktion: hyperboliin, metaforiin ja termien luonnollisen merkityksen väärinkäyttöön tai vääristämiseen.”

DAVID HUME: MAUN STANDARDISTA (OF THE STANDARD OF TASTE), 1757

“Taiteen toimi perustuu siihen, että kuulo- tai näköaistillaan toisen ihmisen tunteenilmauksia vastaanottava ihminen kykenee kokemaan saman tunteen jonka on kokenut ihminen joka tunnettaan ilmaisee”

LEO TOLSTOI: MITÄ ON TAIDE? (TŠTO TAKOJE ISKUSSTVO?), 1898

Kirjallisuus

TOLSTOI, LEO 2009/1898.
Mitä on taide?
Suomennos Matti Anhava.
Teoksessa *Estetiikan klassikot 1: Platonista Tolstoihin*, toimittaneet I. Reiners, A. Seppä ja J. Vuorinen.
Helsinki: Gaudeamus, 522-533.

HUME, DAVID 2009.
Maun standardista.
Suomennos Lauri Mehtonen.
Teoksessa *Estetiikan klassikot 1: Platonista Tolstoihin*, toimittaneet I. Reiners, A. Seppä ja J. Vuorinen.
Helsinki: Gaudeamus, 278-293.

Lorescape

lore (suom. perimätieto) & (land)scape (suom. maisema)

Mikael Palmu

Nóra Somos

Aurinko paistaa erityisen kirkkaasti Nóra Somosin työhuoneeseen. Mikael Palmun katse havittelee keskustelun keskellä Somosin takana näkyviä maalauksia; vihreät, punaiset ja oranssit pinnat houkuttelevat jonnekin muualle. Somos opiskelee maalaustaiteen opetusalueella.

SÄATELEMÄTÖN symbolismi avautuu eri suuntiin, ajatusviivat paperillani alkavat muistuttaa miellekarttaa. Kartalle leviävät merkinnät, kuten historia, kieli, kansanusko, tarinallisuus ja vapaa mielikuvitus. Uusi symbolismin kieli muotoutuu eleiden, kuvaston sekä kehojen kautta.

Lorescape avautuu. Taivaankansi hohtaa, kirkkaat väripinnat pakottavat katseen viipymään. Yritän uppoutua näihin maailmoihin ja antaa itseni ymmärtää.

Nóra kuvailee työskentelyään intuitiiviseksi. Kuvat syntyvät mielikuvituksesta, minkä jälkeen Nóra yhdistää elementit. ”Ensimmäiseksi teen, sitten ajattelen.” Ehkä intuitiiviset valinnat tulevat harjaantuneisuudesta. Värit löytävät tiensä siveltimen kautta kankaalle.

Sommitelmat luovat oman jännitteen, raajat osoittavat suunnan katseelle. Erilaiset kehot määrittävät muodon. Teokset sukeltavat maailmaan, jota Nóra kuvailee ”kollektiiviseksi mielikuvitukseksi”. Hänen käyttämänsä symbolinen kieli muodostuu useista lähteistä ja rakentaa yhteiskunnan vaikutuksista omat verkkonsa, joita pitkin kulkevat erilaiset hämähäkit. Verkot värähtelevät askeleiden ja vaikutteiden alla.

Alva Strang ja Telma Pietiäinen istuvat toisiaan vastapäätä sohvalla ja keskustelevat jalkapallosta, ihastumisesta ja salafittoteorioista. Strang opiskelee tila-aikataiteen opetusalueella ja tekee elokuvia.

Telma Pietiäinen

Alva Strang

Hallitsematon makeankitkerä ryömijä

CLAIRE DENIS'N elokuvassa *Beau Travail* (1999) on kohtaus, jossa muukalaislegioonalaiset venyttelevät Djiboutin erämaalla muodostaen kauniita, symmetrisiä kuvia vasten vaaleaa hiekkaa. He siirtyvät asennosta toiseen hitaasti ja harkitusti kuin tanssijat. Vanhempi legioonalainen katselee heidän liikkeitään kauempaa. Erityisesti hän keskittyy seuraamaan yhtä nuorta miestä, jota kohtaan kokee rakkauden- ja mustasukkaisuudensekaisia tunteita.

Tiesin aina missä suhteessa miehen ruumis oli omaani ja kuinka monta metriä välillämme oli. ☺

Ihastunut ruumis herkistyy lukemaan merkkejä ihastuksensa käytöksessä. Mitä intensiivisemmäksi, ehkä pakkomielteisemmäksi ihastuminen käy, sitä tarkemmin jokainen ele, katse ja äänensävy pannaan merkille. Ihastuneen toimintaa voisi verrata psykoanalyttikkoon: hän etsii oireita, rakentaa jatkumoa ja pyrkii ymmärtämään *kohteensa* käytöksen syitä. Kaiken voi tulkita merkiksi jostakin salatusta, pinnan alla lymyvästä kokonaisuudesta, jos vain haluaa uskoa niin.

Alva Strang näyttää minulle kuvia, joista yhdessä lukee *"if this is her vibe, run"*. Merkkejä, jotka antavat syyn *juosta* ovat esimerkiksi vaaleanpunaiset ballerina-kengät, tietyn merkkiset tuoksukynttilät ja vaalennetut raidat pitkissä, olkapään alapuolelle laskeutuvissa hiuksissa. Toisessa on kuva Denis'n elokuvan venytelykohtauksesta. Lisäksi kuvissa on Cristiano Ronaldo juhlimassa klubilla 2010-luvulla, hymyileviä vaaleita Victoria's Secret -malleja rivissä ja jalkapalloilijoita treeneissä.

Alvan elokuvan päähenkilö tarkastelee itseään web-kameran linssin kautta ja kuvaa lähes taukoamatta kaiken, mitä tekee ikään kuin todistaakseen olemassaolonsa itselleen, kenties myös muille. Mutta varmistaako todellisuuden jatkuva kuvaaminen sen totuudenmukaisuuden? Epävakaata mieltä on historiassa kuvattu yliluonnollisilla pahoilla olennoilla, jotka asettuvat ruumiiseen ja riivaavat ihmistä hulluuteen asti. Tällöin hulluus merkitsisi siis pyhänä, kauniina ja hyvänä pidetyn, kuten sielun tai jumalallisen, poissaoloa. Alva

käyttää pyhyden ja puhtauden symboliikkaa siten, että ne alkavatkin näyttäytyä merkkeinä päähenkilön todellisuudentajun heikkenemisestä ja ennen pitkään sekoamisesta. Saan nähdä pätkän elokuvan raakamateriaalia, jossa makuuhuoneen lipastolla seisovan enkelihahmon takana pyörii pieni lamppu heijastaen seinille pyöreitä valopilkkuja. Valkoiset verhot on vedetty sivuun niin, että ne paljastavat ikkunalaudalle asetellun Lana Del Reyn albumin *Lust for Life* ja kuvittelen valkoiseen pukeutuneen päähenkilön sulkeutuneena huoneeseensa tanssimaan hurjasti *When the World was at War We Kept Dancing*® kappaleen tahtiin.

Kreikkalaisen sanonnan mukaan erôs on lysimelés, kehonosien höllentäjä, lieventäjä, irrottaja, löysääjä – ja hallitsematon makeankitkerä ryömiä.®

Ihastuminen sekoittaa ja repii palasiksi arkipäiväisen. Jos jää paitsi haluamansa henkilön huomiosta, saattaa kehittää kertomuksen, *teorian*, suojellakseen itseään siltä häpeältä, ettei ole tullut nähdyksi niin kuin olisi toivonut. Häpeällä on erityinen suhde totuuteen, mutta mikä oikeastaan on totta? ☹

Kirjallisuus

Lysis. 2024. Poesiavihkot #42.
Helsinki: Poesia.

© Lysis 2024, 9.

© Lysis 2024, 24.

© Lysis 2024, 9.
© Lysis 2024, 24.

Se vähän elää

Veera Vartiainen
Saga Suni

Veera Vartiainen ja Saga Sunin keskustelussa painottuvat grafiikan menetelmät ja niiden erilaiset kiehtovat vaiheet tarkkoine järjestyksineen ja kemiallisine prosesseineen. Mitä taidegrafiikka on ja mitä se voi, ainakin Sunin tapauksessa, olla?

TÄLLÄ hetkellä mä teen kuvataidetta taidegrafiikan painomenetelmillä ja niistä mulle kaikista läheisimmät ja rakkaimmat on kohopainomenetelmät, ja vielä spesifimmin monotypiat.

Taidegraafiikassa on usein läsnä toisteisuus, mahdollisuus saman kuvan toistamiseen. Mutta silloin kun se on monotypia, niin ne painetut kuvat ovat jollain tapaa uniikkeja.

Mä työskentelen sen painolaatan kanssa niin, että mä tykkään telata siihen värejä ja sitten mä asettelen siihen erilaisia sapluunoita, joita mä leikkaan paperista. Tai niitä voi tehdä myös vaikka muovikalvosta. Ja sit mä asettelen niitä siihen painolaatalle, ja kun sen vedostaa prässin läpi paperin kanssa, niin sinne muodostuu kaikenlaisia kuvioita. Ja koska ne muodon ja kuvan tekemiseen käytettävät sapluunat on vaikka paperia, niin ne on kertakäyttöisiä.

Sitä mä teen tosi paljon ja koen ton tekniikan kanssa työskentelyn sellaseks aika mun taiteilijaidentiteettiä kuvaavaks. Mut sit on täällä koulussa tehny myös esim. serigrafiakokeiluja. Serigrafia on silkkipainoo.

Serigrafiassa kiinnostaa se, että siinä on mahdollista tehdä yksityiskohtaisempaa kuvaa, koska sen kuvan voi valottaa vaikka piirustuksen tai valokuvan pohjalta. Ja mä tykkään tosi paljon piirtää. Piirustus on tosi ytimessä siin visuaalisessa tekemisessä, tavallaan lähtöasetelma. Piirustuksesta voi edetä vaikka monotypiaan tai serigrafiaan.

Monotypia on vähän suurpiirteisempää. Mä leikkaan niitä sapluunoita käsin. Niitä pystyis tekee myös vaikka laserleikkurilla tai muilla koneellisilla menetelmillä, mutta

toistaseks mä oon vaan leikannu käsin.

Monotypian tekemisessä se jotenkin... ihana ja mulle tosi innostava puoli on, et siinä tulee paljon yllätyksiä ja asioita, joita ei voi kontrolloida, mut sit yllätyksien kautta tulee ahaa-elämyksiä. Et jos vedostaa näin ja sen päälle noin, ja sit vielä tälläsen kerroksen näillä yhdistelmillä, niin voi alkaa saamaan vihiä siitä, miten vaikka erilaisia valo- ja varjoefektejä voi luoda vedostamalla.

Mun ois tarkoitus kandinäyttelyyn tehdä vähän isompi työ, jossa on leikkimistä muotojen ja valo- ja varjoefektien luomisella, mut sitä mä en oo päättäny, että kuinka kerronnallinen se kuvio on. Et kuinka paljon se sisältää jonkinlaista informaatiota tai mielikuvia... mä oon pistäny merkille, et vaikka kuinka abstraktin muodon tekee, niin riippuu tietenkin mihin niitä yhdistää, mut niistä syntyy aina väkisinkin mielikuvia. Ja se ei oo mitenkään huono asia vaan tosi kiinnostava juttu.

Kiinnostaa nähä, että kun siitä tulee kakspuolinen teos, et sitä voidaan kummaltakin puolelta katsoa, niin mä haluan sisällyttää siihen sitä japaninpaperin läpikuultavuutta ja sitä, että miten ne muodot niiden kahden paperipinnan välillä luo uusia... tavallaan uutta kuvaa keskenään ja samalla myös erillään. Et siin on useita eri tasoja.

Taidegrafiikan menetelmillä papereita voi liimata asioihin sellasella tärkkelysliimalla. Se on kasvipohjanen liima ja yllättävän kestävä ja tarttuu hyvin moniin asioihin. Ei nyt ihan erikeperin tasoinen oo, mutta se on

tosi hyvä ja silleen voimakas liima. Tärkkelysliiman voi tehdä ihan vaikka vehnäjäuhosta.

Fyysistä teosta mä teen painosalissa, mut ajatustyötä vähän milloin missäkin. Esimerkiks sunnuntaina, kun mä kävelin Saiturinpörssiin, mun matka oli aika hidas: mä pysähdyin varmaan jokaisen tietyömaan kohdalle kattomaan betoniporsaita ja työmaa-aitoja, koska ne on metallisia. Mä jäin tarkastelee niiden tekniikkaa, miten ne on hitsattu ja millä tavalla niitä pultataan vaikka betoniin kiinni; mä oon miettiny, että puinen kehys ei välttämättä kestä sellasta noin kaks metrii kertaa kaks -kokoa ilman, et painovoima alkaa vetää sitä kieroon. Ja koska se on läpinäkyvää se paperi, niin mä toivoisin et siel ois mahdollisimman vähän mitään tukirakenteita sisällä. On ainakin mulle ihan oma projektinsa, tai palapeli, keksiä materiaali, joka kestää semmosen rakenteen ilman et se tarvii hirveesti mitään millä sitä tuetaan.

—
Ainakin tässä hetkessä mä oon niitten [grafiikan menetelmien] kanssa, mut mä en tiedä, mitä se on vaikka vuoden tai parin päästä. Et se vähän elää.

Vertti Turunen ja Telma Pietiäinen juovat simaa olohuoneen pöydän ääressä ja pohtivat kertomuksia, esineiden muistia ja unohtamista. Turunen on hiljattain vaihtanut maalaukselta kuvanveiston opetusalueelle.

Telma Pietiäinen

Vertti Turunen

Kodin kaltaisia

Minusta on myös kiusallista, etten aina voi päätellä, missä asunto päättyy ja missä alkaa asukas. ☺

RAKENNUKSIA kuvaavien pienoismallien historiaa tunnetaan 1500-luvulle asti. Pitkään kyse ei todellakaan ollut lapsille tarkoitetuista leluista, vaan kalliista ja harvinaisista keräilyesineistä, *kaappitaloista*. Ensimmäiset nukkekoteilla leikkimään päässeet lapset olivat kuninkaallisia, ja vasta teollisen vallankumouksen myötä nukkekoteja ei enää tehty pelkästään käsityönä, minkä takia ne yleistyivät vähitellen porvarisperheissä. Toisen maailmansodan jälkeen alkoi todellinen massatuotanto, joka mahdollisti nukkekodin hankkimisen pikkurahalla.

Vertti kertoo keräilevänsä nukkekoteja. Sellaisia harjakattoisia ja kaksikerroksisia, joita on valmistettu Ruotsissa 1950-luvulta saakka. Nimenomaan massatuotetut nukkekodit kiinnostavat häntä esimerkkinä yhteisen ja yksityisen yhteenkietoutumisesta: esine on rakenteeltaan jaettu, mutta siitä on toisaalta tullut omistajansa oma. Kun haahuilee kirpputoreilla, kohtaa muitakin viehättäviä esineitä, kuten valtavan kuunsirpin muotoisen muovisen lampun, joka kiinnitetään seinään niin, että polttimo jää kuoren alle piiloon ja valo hohkaa paksun kuoren alta vaimeana läpi yön. Vertti työskentelee usein kotiympäristöstä tuttujen esineiden, muotojen ja kuvien kanssa. Nukke koti onkin yhdenlainen tiivistymä, koti kodin sisällä.

Pöydällä on kasa kuvia, tai oikeastaan postikortteja, joita ei ole koskaan lähetetty, vaan jotka ovat syystä tai toisesta päätyneet kierrätykseen ja sieltä Vertille. Siirtelemme kuvia ja rakennamme heikkoja yhteyksiä niiden välille. Olennaista on se, kuinka sommittelee. On merkillistä, että kuvat ovat ensin valikoituneet korteiksi ja sittemmin jääneet kuitenkin lähettämättä. Korttien tarkoitus on halussa viestiä, kertoa jostain toiselle, mutta vailla kohdetta johon pesiä halu jää haahuilemaan. Taide on kommunikaatiota: tunteiden, tiedon, paikkojen ja maisemien vaihtoa. Näin ajateltuna lähettämätön postikortti on kuin teos, jota kukaan ei näe tai teksti, jota kukaan ei lue. Vertti on valinnut kortteja oikeastaan juuri siksi, että on

kiinnostunut siitä, mitä kuvat yrittävät kertoa ja miksi niistä on päätetty luopua. Esineet säilyttävät muistoa ajasta: ruukussaan lepäävä orkidea, ilmoitus osoitteenmuutoksesta ja vanhemman lapsen pikkusisarelleen remontoima nukkekodin lattia kertovat tuntemattomasta menneestä, joka kuvataiteen kontekstissa saa uuden, jaetumman merkityksen.

Yksi korteista jää vaivaamaan minua erityisesti. Kuva on varmaan otettu kesällä, maisema on vehreä ja lämmin. Kuvassa näkyy puolikas talosta ja pihasta sekä pihan puolikkaalle lojumaan jääneitä esineitä. Kortin takapuolelle ei ole kirjoitettu mitään. Ajattelen tuota kuvaa myöhemmin lukiessani pienestä punaisesta hirviöstä nimeltä Geryon, joka kokoaa omaelämäkertaa, vaikka ei osaa vielä kirjoittaa ja rakentaa siksi tekstin sijaan veistosta tomaatista, setelistä ja tupakantumpista. Geryon löytää materiaalit teokseensa kotoa, äitinsä käsilaukusta ja pihalta. Henkilökohtainen sisältyy aina yhteiseen niin kuin puhumaton puhuttuun.

Kirjallisuus

KROHN, LEENA 1985.
Tainaron. Postia toisesta kaupungista.
Helsinki: WSOY

Rong-Ci Zhang opiskelee tila-aikataiteen opetusalueella ja työskentelee suurilta osin valokuvan kanssa. Tavatessaan Erika Ryppievan kahdesti työhuoneellaan keskustelut matkaavat Zhangin teosten utuisiin maisemiin, koulun kuntosaliin ja utopioihin.

Mieli
todellisuuden
rakennus-
paikkana

Erika Ryppieva
Rong-Ci Zhang

○ **KAUKAISUUTEEN** piirtyvä kuva näyttää horisontilta – jonnekin. Rong-Ci Zhangin työhuoneella edessäni oleva teos on todellisuudessa lähikuva kankaan ja muovin paloista. Tarkasti rajattu kuva pohjautuu teosohjeeseen, jossa esineestä oli luotava tunnistamaton osoittaen, että jostain arvottomasta voikin luoda jotain kaunista.

Valokuvan ottamista edeltää ajatusprosessi, joka kiinnostaa Rongia. Otos vastaa monumenttia, sillä se, mikä tallennetaan, halutaan muistaa. © Toisaalta valokuvien merkitys voi paljastua vasta myöhemmin, kuten intuitiivisesti syntyneiden maisemakuvien kohdalla kävikin.

Kuvitella se, mikä on mahdollista ja se, mikä tuntuu mahdottomalta.

Rong tarkastelee työssään maisemaa, käsitettä, johon liittyy koloniaalisia merkityksiä länsimaalaisessa historiassa. Yksi antikolonialismin työkaluista on kääntää valtapositiot nurinpäin. Uudelleen kuviteltujen maisemien kautta voi kyseenalaistaa, mitä kaikkea maisemaan mahdollisesti liittyy.

Ollessaan kotoisin Taiwanista, saaresta, Rong pohtii saarta työskentelytapana. © Kuvassa horisontti sijoittuu alareunaan jättäen taivaalle paljon tilaa: asetelma pohjautuu muinaiseen kiinalaiseen perinteeseen. Rong kuvailee, että on ollut haastavaa hyväksyä kiinalaisen kulttuurin vaikutukset taiwanilaiseen. Karjalaisena samaistun tähän kokemukseen, sillä karjalaisuuden risteytyvät niin sanotun suomalaisen kulttuurin kanssa ovat monin tavoin huomattavissa.

Saari on miltei näkymätön – se sulautuu horisontin pimeyteen.

① Monumentti pohjautuu latinan sanaan *monere*, muistaa.

© Keskustelemme teosprosessiin vaikuttavista teksteistä, joista Kuan-Hsing Chenin *Asia as A Method. Toward Deimperialization* on vaikuttanut tämän ajatuksen syntymiseen.

Utuinen horisontti jättää tilaa mielikuvitukselle, joka on tärkeä muutoksen työkalu. Muutosta kohti päästään, kun ajatus määränpäästä on jaettu – se kumpuaa utopioista ja kuvitellusta. Sitä kohti voi kulkea, vaikka se tuntuisikin sumuiselta ja epämääräiseltä. Merkkejä siitä, että matkan suunta on yhteinen, on havaittavissa erityisesti taiteesta ja aktivismista.

Utopian ylläpitäminen on jatkuvaa prosessia, johon täytyy sitoutua samoin, kuin mihin tahansa muuhun rutiiniin. Mahdollisuuksien saaren olemassaolo voi olla kuviteltua, mutta todellista: sen ylläpitäminen vaatii kuitenkin toistoja, paluuta. Silloin se ei häviä horisontista eikä sulaudu sumuun.

Utopian mahdollisuuden kuvittelu tuntuu siltä, kuin koittaisi pidätellä 220 kilogramman tankoa tietäen, että pystyy parhaiten 75 kilogrammaan.

Rutiinit ja toistot auttavat tuntemaan, että asiat ovat hallittavissa. Tämä osoittautuu elin tärkeäksi epävarmuuksien värittämässä maailmassa. Puhumme koulun kuntosalista, sen tunkkaisuudesta ja kosketukselle kylmistä painoista. Pieni sali, joka on piilotettu Teatterikorkeakoulun aulan esiintymislavan alaisuuteen, tuntuu tärkeältä vastapainolta Kuvataideakatemiaan kolkolle, tyhjälle ja persoonattomalle ympäristölle.

Teosprosessi on tuntunut Rongista välttämättömältä. Rongin työskentelyssä on ominaista paluu teosten äärelle pitkän ajan kuluttua. Myös kandidaatin taiteellisen työn kohdalla Rong korostaa, että voi palata Kandinäyttelyssä esitetyn työn pariin vielä uudestaan. ○

Kirjallisuus

CHEN, KUAN-HSING 2010.
Asia as A Method. Toward Deimperialization.
Durham: Duke University Press.

Lupauksia ikuisuudesta

Hän oli tutkinut luontoa ja löytänyt viisautta viisauden sisältä, aivan kuin lapsi joka avaa rasian ja löytää sen sisältä toisen rasian, loputtomattomiin. Ydintä, sydäntä, hän ei ollut löytänyt koskaan. Ehkei sitä ollutkaan?©

VALMIIN, lopullisen muodon tavoittelemisen sattuu ja pelottaa. Kiven sisään, ydintä kohti, tunkeutuminen on kivuliasta ja ehkä mahdotonta, siksi kannattaa ympäröidä, tunnustella ja olla sen liepeillä.© Harhailevia polkuja on miellyttävämpi kulkea, silloin saattaa kohdata jotain yllättävää ja ihmeellistä.

Yhtenäisen kokonaisuuden sijaan teos merkitsee siten teosten herättämien mielten hajautumista ja leviämistä vailla alkua ja loppua.©

Kun esitetään kysymys mistä teos on peräisin, kysytään oikeastaan sitä, millainen teos on koostumukseltaan. Missä se elää, mitä se tekee ja miten siitä on tullut tuollainen? Teos on monimutkainen, ainutlaatuinen ja kummallinen olio, se harvoin paljastaa itsestään kaikkea ensisilmäyksellä. Julkaisussa lähestytään kysymystä teoksen luonteesta jo ennen sen valmistamista olomuotoa siirtymällä näyttelytilasta työhuoneelle, baariin, kotiin, puistikkoon ja käytävälle. Olennaista ei ole enää ainoastaan itse teos vaan ennemminkin se, millä tavoin taiteilija työskentelee.

Ursula K. Le Guin ehdottaa esseessään *Carrier Bag Theory of Fiction* (1986), että sotimisen ja väkivaltaisen valloittamisen sijaan ihmisolentona toimiminen on keräilemistä – asioiden poimimista, säilömistä ja kuljettamista paikkojen välillä. Se on sosiaalista toimintaa, jakamista ja välittämistä. Teksteissä kurotetaan kohti halua kerätä: väriä, kuvia, roskaa, ääntä, muistoja sekä sanoja, ja edelleen paikkoihin, joista kerättävää löytyy: elokuvaan, uniin, saareen, lapsuuteen, ystävyksiin, mereen, kirpputorille ja internetiin.

Kerääminen ja paikalleen asettaminen voikin johtaa pyrkimykseen, jossa yritetään säilyttää asioita ikuisesti. Tarve määritellä, säilöä ja valmistella voi syntyä turvan tunteen hakemisesta sekä siitä ajatuksesta, että asettaisi paikalleen jotain, joka läpäisisi

© MANNER, EEVA-LIISA
(1957/2012)
*Kävelymusiikkia pienille
virtahevoille.*
Helsinki: Tammi, 100.

© Ilmaus viittaa
Jacques Derridan
ajatukseen siitä, ettei
ole mahdollista puhua
teoksesta tyhjentävästi,
vaan ns. kiertämään
sen ympärillä, olla ja
antaa sen puhua.

© HEIKKILÄ, MARTTA
(2024).
Teokseton teos: Jacques
Derrida ja taideteoksen
käsite. *Tiede & Edistys*,
12–28; 23.

Eino Vitamies

Telma Pietäinen

Oula Haapala

Erika Ryypleva

ajan ja paikan. Teos luo ikuisuuden illuusion: taiteen ajattomuuteen turvaututaan kuolemanpelosta käsin. Teokset saavat ajattelemaan kaikkea muuta kuin ympärillä pyörivää yhteiskuntaa, joka on kiinnostunut mittaamisesta, luvuista ja informaatiosta liiallisuuksiin asti.

Kaikesta huolimatta mikään ei kuitenkaan kestä ikuisesti – rakenteet sortuvat ajan paineen alla. Vastoin ajatusta ikuisuudesta teos rappeutuu: sitä joudutaan paikkaamaan. Ruumiin tai sosiaalisen rakenteen tavoin teos on jatkuvasti itseään uudelleen tuottava kokonaisuus. Miten päästä käsiksi tähän muuntuvaan ja loputtomasti leviävän olemuksen ytimeen? Askel kohti ydintä on monen tavoin rohkea: se vaatii uudenlaista tarkastelua sekä kurkistamista tuntemattomiin onkaloihin, koloihin ja rakoihin. Teoksen sekä prosessin haasteellinen luonne vaikuttaa myös luonnollisesti itse kirjoitusprosessiin sekä valmiisiin teksteihin.

Teksteissä pohditaan, mikä edeltää syntyneitä suhtautumista paikkoihin. Teosprosessi voi itsessään muuttaa paikkojen havainnointia – tosin havainnot paikoista sulautuvat väistämättä osaksi teosta. Tekstit sijoittuvat prosessien ja teosten välivaiheisiin, missä prosessissa olevat materiaalit ja taiteilijat välittävät kokemuksiaan paikoista tuoden myös esiin niitä, jotka sijaitsevat fyysisen kokemuksen ulkopuolella.

Toimituskuntana ja kirjoittajina haluamme kiittää siitä, että julkaisu on mahdollistanut erilaiset kokeilut taiteen sanallistamisen parissa. Kiitos taiteilijoille ajasta, antoisista keskusteluista ja luottamuksesta sekä ennen kaikkea lämpimästi onnea kandidaattityöhön esille tuoduista teoksista. Kiitos myös Riikka Haapalaiselle korvaamattomasta avusta, tuesta ja kärsivällisyydestä. Ilman ohjaustasi ja johdustasi käsityksemme kirjoittamisen eri tapojen ja lähestymisten mahdollisuuksista olisivat kapeampia. ☹

Kirjallisuus

URSULA K. LE GUIN (1986).
Carrier Bag Theory of Fiction.

MANNER, EEVA-LIISA (1957/2012) *Kävely musiikkia pienille virtahevoille*. Helsinki: Tammi

